СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ. OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION.

ТРИ ЦЕНТИ РІК XLV. Ч. 144. Джерзі Сити, Н. Дж., середа, 23-го червня, 1937 VOL. XLV. No. 144. Jersey City, N. J., Wednesday, June 23, 1937. THREE CENTS

ҐЕНЕРАЛ В. КУРМАНОВИЧ У ПЕРЕЇЗДІ ДО КАНАДИ

НЮ ЙОРК.—У понеділок прибув тут кораблем „Квін Мейрі" бувший ґенерал-кватирмайстер Української Армії, Віктор Курманович, бувший начальник Булави Галицької Армії, як теж бувший секретар військових справ З. У. Н. Р. Ґенерала привитали з приїздом представники У. Н. Союзу, „Свободи" й нюйорського українського стрілецтва. Ґенерал Курманович перебув у Ню Йорку тільки один день, бо зараз наступного дня, себто у вівторок рано, відїхав до міста Саскатуну в Канаді на ювилей Канадійської Стрілецької Громади. В короткім часі повернеться ґенерал Курманович до Злучених Держав на кількаденний побут.

ПРЕЗИДЕНТ ПРОТИ ВІДКРИТТЯ ПРАЦІ В СТАЛЕВИХ ФАБРИКАХ.

ВАШИНҐТОН. — Президент Рузвелт вислав до сталевих підприємств „Репоблик Стіл Корпорейшен" та „Йонґставн Шіт енд Тюб Ко." однозвучні телеграми, в котрих просить їх не відкривати наново у вівторок рано праці в йонґставнських фабриках.

Президент покликується притому на пораду секретарки праці.

ҐУБЕРНАТОР ОГАЯ ПРОГОЛОШУЄ ВИНЯТКОВИЙ СТАН У ЙОНҐСТАВНІ.

ЙОНҐСТАВН (Огайо). — Ґубернатор Мартин Л. Дейві зарядив заведення виняткового стану в Йонґставні й околиці та приказав національній ґвардії не допустити до дальшого проливу крови в страйку Комітету Промислової Орґанізації проти підприємств „Репоблик Стіл Корпорейшен" і „Йонґставн Шіт енд Тюб Компані".

СУД ПРОГОЛОШУЄ СИДЯЧИЙ СТРАЙК БЕЗПРАВНИМ.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ.—Федеральний апеляційний суд, розглядаючи позов підприємства „Ейпекс Ґовжері Ко." проти страйкуючих робітників, рішив, що сидячий страйк є недозволений законом та приказав робітникам „звернути власність правним власникам".

Суд заявив, що проти таких страйкарів можна виступати з карним доходженням.

СПОКІЙ У ДЖАНСТАВНІ.

ДЖАНСТАВН (Па.). — Від закриття фабрики Камбрія підприємства „Бетлегем Стіл Корпорейшен" у місті панує спокій.

Прихильники фабрикантів добиваються від конґресу слідства в справі закриття фабрики.

СТАЛЕВІ БАРОНИ НЕ ГОДЯТЬСЯ НА ВМІШАННЯ УРЯДУ.

КЛІВЛЕНД (Огайо). — Заходи Федеральної Сталевої Ради Посередництва полагодити страйк сталевих робітників розбиваються об опір сталевих баронів. Том Ґерднер, предсідник підприємства „Репоблик Стіл Корпорейшен", зявився на засіданню Федеральної Ради лише на те, щоб заявити, що сталеві фабриканти не думають робити ніякої угоди, усної ні писемної, з Орґанізаційним Комітетом Сталевих Робітників.

НОВИЙ ПЛЯН ПРОТИ ДИТЯЧОЇ ПРАЦІ.

ВАШИНҐТОН.—Сенатор Вендерберг вніс новий проєкт поправки до конституції, звернений проти дитячої праці.

Проєкт радить заборонити торговельне використовування праці дітей понижче 16 літ віку.

ПІКЕТИ У ВОРЕНІ НЕ СЛУХАЮТЬ СУДУ.

ВОРЕН (Огайо). — Страйкуючі робітники підприємства „Репоблик Стіл Корпорейшен" не послухали судового приказу, щоб зложити зброю й зменшити число своїх пікет. Вони далі пікетували під фабрикою підприємства у великому числі та з палками в руках.

КІНЕЦЬ КОРАБЕЛЬНОГО СТРАЙКУ.

НЮ ЙОРК. — Моряки підприємства „Істерн Стімшип Лайнс", через котрих страйк не виплили з портів 7 кораблів, постановили на приказ юнійних провідників вернутися до праці. Юнійні провідники відбули конференцію з представниками Країєвої Ради Робітничих Відносин і дістали запевнення, що підприємства не будуть мститися на страйкарах.

ЗЕМЛЕТРУС У ПЕРУ.

ЛІМА (Перу). — Побережжя Перу навістив у понеділок землетрус. Коло триста околичних сіл відчули його. У містах потріскали найсильніші мури. Жертв у людях не було.

ДИВНИЙ ВИПАДОК У СТРІЛЬНИЦІ.

У галерії для стріляння в Ракавей Біч, Ню Йорк, два товариші, Патрик Ґилен і Джан Кориґен, стріляли на перегони до влучі. Ґилен зачепив за щось ланцюшком, яким рушниця була прикована до стола, і рушниця випалила, як вона була вицілена в товариша. Кориґен упав на місці. Покликаний зо шпиталю лікар ствердив, що Кориґен умер на місці, поцілений кулею в шию.

ДІТИ ПРОПАЛИ В ЛІСІ.

В лісистій околиці на північ від Пеллі, на границі Саскачевану й Манітоби, 10-літня Людвіна Марчинишин і 11-літня Гейзел Скраба блукали 4 дні, заки їх віднайшли рятункові партії.

У неділю вибралися обидві дівчата шукати коров. Серед багнистого терену, порослого корчами й лісом, дівчата заблукали. Потім одна другій пропала з очей. Коли цілу добу не вернулись, батьки повідомили сусідів і поліцію й сотки людей, поділених на кілька партій, почали їх шукати. Щойно в середу над вечір індіяни відшукали молодшу дівчину, 20 миль від батьківського дому. Дитина на диво була в добрім здоровлю. Другу дівчину знайдено в четвер, 16 миль від дому. Стан її здоровля небезпечний.

КОЛИ ПЕРЕМОЖЕЦЬ ЛЬВІВ ЗАСТРАЙКУЄ.

В астралійськім місті Сідней трапився доволі цікавий страйк. У тамошнім цирку працював переможець львів Франк Шміт, який домагався підвишки платні. Тому, що його кількакратні прохання були безуспішні, Шміт рішив почати окупаційний (сидячий) страйк.

Перед виставою приготовив собі відповідну скількість харчів, замкнув добре клітку і сам положився на отомані. У кількаметровій віддалі крутилися біля нього здивовані льви. У вечірних годинах повідомив директор зібрану публику про цей найориґінальніший на світі страйк.

Одночасно повідомив теж хитрий директор публику, що хто хоче побачити переможця в товаристві льва і двох львиць, може те зробити за малу оплату.

Зацікавлена публика збіглася довкола клітки з ориґінальним страйкарем. До клітки почали сипатися гроші, як доказ великої прихильности. Переможець, зворушений доказами прихильности, припинив свій страйк і заявив, що на домаґання публики виступатиме дальше.

ТРАҐІЧНИЙ ЖАРТ.

Про незвичайно злочинний жарт повідомляють з Грубешова на Волині. 12-літня учениця Естера Леветівна оглядала на вулиці кінові фотоси. Притім сперлася вона рукою на металеву рамку виставової шафки — і поражена електричною струєю впала мертва на землю. Устійнено, що якісь нелюди получили проводи електричної інсталяції з шафкою.

НОВА НАГІНКА НА СОВЄТСЬКИХ ПИСЬМЕННИКІВ.

В Совєтах зачали нову „чистку" совєтських письменників, між котрими шукають „троцькістів" і українських „націоналістів", до яких зачисляють письменників Трощенка й Коваленка.

МУСИТЕ ЧИТАТИ ҐАЗЕТИ, АЛЕ — В НІМЕЧЧИНІ.

Не можна себе виправдати перед суддею в Німеччині тим, що не знаємо того, що пишуть ґазети. На оправдання підсудного, що не читає ґазет, суддя відповів: Маєте всі читати ґазети й маєте знати, що в них пишеться.

РОДИННЕ НЕПОРОЗУМІННЯ.

Підчас родинної сварки в Ейшвил, Норт Каролайна, згинули від пострілів 60-літній Сем Бертон і його сини: 28-літній Ерл та 34-літній Чарлі. Поліція арештувала поліційного шефа Чарлза Дермида й 48-літнього Германа Бертона, брата Сема, як убивників.

АТРАКЦІЇ ПАРИЗЬКОЇ ВИСТАВИ.

Паризька вистава матиме багато цікавих та ориґінальних атракцій, спертих на найновіших технічних здобутках. Напр. у летунськім павільоні будуть відбуватися лети... на непорушнім літаку, який зовсім не буде підлітати в повітря. У величезній галі під банею, високою 50 м., будуть пересуватися штучні хмари. Пасажири, які сидітимуть у летунській кабіні, бачитимуть краєвид, який плястично уявлятиме собою новий летунський майдан у Лє Бурже. Цей майдан буде при помочі ріжних перспективних засобів віддалюватися, або наближуватися до непорушного літака, викликуючи враження, що буцімто літак підлітає або спадає.

Біля плянетарії буде відкритий парк наукових атракцій, з яких найцікавішою буде лет в астронавтичній ракеті. Цей „лет" також буде відбуватися при помочі ріжних оптично-перспективних ілюзій. Пасажири матимуть враження, що вони летять із швидкістю блискавки на місяць, який буде ввесь час до них наближатися. Ракета летітиме тільки до місяця, значить до найближчого небесного тіла, яке можна теж відповідно плястично уладити. Краєвид, що його пасажири бачитимуть крізь вікно ракети, буде докладною репродукцією фотографічних знимок.

Незвичайно цікаве буде уладження плянетарії. Матиме воно 119 сильних проекційних апаратів, що їх будуть реґулювати і синхронізувати моторові інсталяції.

БУДУЮТЬ КАПЛИЦЮ В УКРАЇНСЬКОМУ СЕЛІ.

Власник фільварку в Яремкові, рудецького повіту, Яків Флешер, подарував парцелю під будову рим.-кат. каплиці. Будовою каплиці кермує комітет під проводом Й. Грабовського, почтового урядовця з Рудок.

БОРОТЬБА З ОГОЛОШЕНЕВИМИ СТОВПАМИ.

Міська влада Ротердаму рішила зліквідувати всі оголошеневі стовпи, які існують на терені цілого міста. Своє рішення умотивувала влада боротьбою з опоганюванням міста. Бо оголошеневі стовпи, заліплені найріжнороднішими паперами, викликують правдиву какофонію кольорів. Зате фірми, які схочуть себе реклямувати, матимуть до своїх послуг вікна міських автобусів, які курсують по вулицях Ротердаму. Міська влада застерегла собі вільну руку в приниманні оголошень. Не прийматимуть реклям дуже сорокатих, або вульґарних.

ПРИСУД У ПРОЦЕСІ БУВШОГО СУДДІ ҐОНСЬОРОВСЬКОГО.

У Люблині проголосили присуд у процесі бувшого окружного судді Ґонсьоровського й товаришів, що були обвинувачені за хабарництво. Бувшого суддю Ґонсьоровського засудили на кару 8 місяців вязниці, 3,300 злотих гривни й утрату горожанських прав на 8 років. Бувшого прокуратора Соколовського засудили на кару вязниці 4 років і 6 місяців та втрату горожанських прав на 5 літ. Ізраеля Берґмана засудили на кару вязниці продовж 7 років та 6 місяців, втрату горожанських прав упродовж 8 літ та гривну у висоті 13,000 зл. Його брата Ізаака засудили на 4 роки вязниці, гривну 2,300 зл. та втрату горожанських прав на 4 роки. З винятком бувшого прокуратора Соколовського всі дальше перебувають у вязниці.

З ЖИТТЯ СОБАК.

„Чим більше пізнаю собак, тим більше їх люблю", мабуть у цій формі сказав би Віктор Гіґо свою славну фразу, колиб бачив цікаву подію з життя псів, що трапилася на ріці біля Вінніпеґу. Ріка, ширина якої в цім місці була коло 600 м., була покрита тонким ледом. На однім березі були три пси, а на другім один. Цей мабуть тужив до більшого товариства й тому хотів перебігти ріку. Посередині заломилася під ним верства леду так, що пес мусів боротися зі смертю. Його зусилля вилізти на лід запримітили 3 пси на березі й один із них, шотляндський вовчур, пішов нещасливій собаці на поміч. З бистрістю, вродженою песячій породі, вовчур відчув небезпеку й тому тільки на животі приповз на те місце, де був потопельник, та намагався йому помогти. За хвилину приповзли на животах і інші пси. Спільними силами пощастилось їм витягнути нещасливого товариша на лід. Потім хвилину всі відпочали і вдоволено побігли на беріг.

ВІДТЯВ БРИТВОЮ НІС НАРЕЧЕНІЙ.

У Дроґобичі 30-літній урядовець Мих. Ярема відрізав ніс 20-літній Олені Олексів, з якою був заручений, а яку переслідував заздрістю. „Тепер тебе вже ніхто не схоче!" — викрикував Ярема по свому вчинку. Олексівну перевезли до лічниці, а Ярему арештували.

НАДІЮТЬСЯ НАСТУПУ НА ЕСПАНІЮ З БОКУ НІМЕЧЧИНИ

ЛОНДОН. — Німеччина цілковито незадоволена з відношення Англії до справи заатакування німецьких воєнних кораблів еспанськими червоними кораблями. Англія домагалася ближчого вияснення бомбардування червоними еспанськими літаками німецького корабля „Ляйпціґ". Це домагання обурило Гітлера до цеї міри, що він відкликав поїздку міністра заграничних справ, Найрата, до Лондону. А саме до цеї поїздки, яка мала відбутися на підставі офіційного британського запрошення, привязували в Анґлії надзвичайно велику вагу. А тепер поїздку відкликано й це комплікує справу. Догадуються, що справа стане ще складнішою, бо Німеччина правдоподібно візьметься за бльокаду східнього еспанського берега, або за знищення червоної еспанської фльоти, а це не буде нішо інше, тільки виповідженням війни червоному еспанському урядові.

ПРИЯТЕЛІ НІМЕЧЧИНИ НЕЗАДОВОЛЕНІ.

ЛОНДОН. — Ті анґлійські круги, що змагали до дружби між Анґлією і Німеччиною, є того погляду, що Німеччина занехала надзвичайно добру нагоду до зближення з Анґлією, коли відмовилася тепер від відвідин. Кажуть далі, що саме тепер була для Німеччини найкраща ситуація, тому, що вже всі в Анґлії махнули рукою на Росію і тому навіть вороги Німеччини були за зближення Анґлії до неї.

ДАЛІ ЗАМИКАЮТЬ КАТОЛИЦЬКІ ШКОЛИ.

МІНХЕН (Німеччина). — Націстичний уряд зарядив переміну 966 католицьких шкіл на світські. Він теж заповів, що незабаром зачнуться нові судові процеси „за неморальність", звернені проти монаших чинів. На тих розправах націсти хочуть доказувати, що шкільні діти були втягані в „неморальність", як теж і те, що католицькі школи виховували „релігійних гістериків".

ЗВЕРТАЮТЬСЯ ТЕЖ ПРОТИ ПРОТЕСТАНТІВ.

БЕРЛІН. — Йосиф Ґебельс, націстичний міністер пропаґанди, взяв участь у святі сонця, що походить з давніх німецьких поганських часів. Сам він виголосив промову „до вогню", в якій накинувся не тільки на католицьке духовенство, але й на протестантське. Закидав церквам, як католицьким так і протестантським, що вони руйнують „німецьку спадщину", що підривають авторитет держави та покликуються при тім ще й на Бога. По цій промові перемаширувало перед Ґебельсом 1,300 італійської молоді, що прибула з Італії відвідати націстичну Німеччину.

ВАТИКАН ПОСТУПАЄ З ВЕЛИКОЮ РОЗВАГОЮ.

ВАТИКАН МІСТО.—Американські кореспонденти твердять, що зайшла ріжниця поглядів щодо цього, як поступити з Німеччиною. Папа є за те, щоб повзяти гострі міри, а кардинал Пачелі, папський секретар стану, пропонує поміркованість. Більшість кардиналів є теж того погляду, що треба поступати дуже холоднокровно й розважно та зривати з Німеччиною допéрва тоді, коли вже не буде іншого виходу. Ватикан є того погляду, що люди є смертні, а церква є вічна. І кожний, хто хоче руйнувати ту інституцію, що вже перетревала 20 соток літ, мусить програти.

БЛЮМ І КОМУНІСТИ.

ПАРИЖ. — Комуністи обіцяють бувшому соціялістичному премієрові Блюмові, що знову його підіпруть, як він піде більше наліво й дасть у кабінеті сильніше заступництво представникам „людового фронту". А далі вимагають від Блюма, і це найважніше, щоб він зірвав з політикою невмішання Франції в справи Еспанії й поспішив з допомогою червоному еспанському урядові. Тепер Блюм радиться, що йому робити, зі своїми партійними товаришами — соціялістами.

ЛІТАКИ ЗАВАЖУЮТЬ.

ЛОНДОН. — Військові знавці розбирають облогу Більбао. І приходять до висновку, що найбільшою загрозою при таких облогах є для обложених бомбардування з літаків. Такі летунські налети найбільше деморалізують військо й населення, поминаючи інші шкоди.

ПОЛАЯЛИСЬ УЖЕ Й СОВЄТСЬКІ ОРҐАНИ.

МОСКВА. — В Москві виходять дві офіційні ґазети: „Правда" й „Ізвєстія". Тепер і ті дві ґазети посварились. „Правда" пише про редакційний персонал „Ізвєстій", що там „багато балакають, а мало роблять" та що там є „поґана атмосфера", яку треба прочистити.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Edited by Editorial Committee
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 3, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.
Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союза: BErgen 4-1016. 4-0807.
За оголошення редакція не відповідає.
З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

НАША ЗБРОЯ: ІДЕЙНЕ ОБЄДНАННЯ

Як то пильно слідить тепер кожний з нас за подіями в Советах! Наші серця звернені тепер у сторону Києва з подвійним биттям, бо здається нам, що ось-ось і прийде хвиля порахунку з Москвою, а з нею і надія на визволення України. Із запертим віддихом вчитуємося теж у ті дописи, що їх надсилають американські журналісти до американських ґазет з українських земель під Польщею. Бо ці спостереження бистрих чужинців цікаві тим, що передають світові недвозначно, що окупанти не змогли зломити української сили, себто в першу чергу ідеї, що, вдивившись у світлу минувшину України, твердо вірить, що вона відродиться в недалекій будуччині.

Та як тільки справа наша стає актуальнішою внаслідок ріжних міжнародніх потрясень, чи таких, які тепер діються в нутрі Советів, зараз підносяться в нас сумніви щодо того, чи ми є приготовані на те, щоб використати такі потрясення в користь відбудови нашої держави. Як знаємо, звичайна відповідь у справі нашої підготови на випадок такої хвилі звучить: Ми не приготовані до неї. Щобільше, навіть даються часто чути такі голоси, що наступне світове потрясення застане українську націю ще більш непідготовану до боротьби за свою державу, ніж це було підчас світової війни, а властиво — по ній. Отсей переполох є теж причиною того, що нам доводиться бачити нераз наших щирих патріотів, людей, як то кажуть, порядних і розумних, що шукають виходу з цієї ситуації в тім, що оглядаються на чиюсь поміч, а що найгірше, шукають цієї помочі в таких людей, від яких ніколи правдивої помочі дістати ми не всилі, себто в наших національних ворогів. Очевидно, що ці патріоти (бо про політичних спекулянтів тут не говоримо) не думають зраджувати ідеалів своєї нації. Вони тільки думають „перехитрити" наших ворогів, бути на їх ласці тільки до часу, поки Україна не набере сили. Комічне тут те, що ми представляємо собі наших ворогів наївними. На ділі вони добре знають про те „хитрунство", а коли глядять на це прижмуреним оком, то тільки тому, що це їм вигідно, що цього їм треба для політики на міжнародньому полі, щоб виказати, що є серед нас такі ґрупи „поважних політиків чи вчених", що „орієнтуються", скажім, на Польщу, визнаючи її силою. А далі, саме окупантам треба цього найбільше, щоб ми самі були залякані нашою будучністю, нашою нездарністю, нашим розбиттям, нашою неспосібністю себе зорганізувати і обєднати навіть для такої цілі як своя держава.

Та бачимо, що чужинці, що приглядаються нам обєктивно, мають, на щастя, більше до нас пошани, ніж ми маємо її самі до себе. І більше вірять у нашу спосібність виборити собі світлу будучність, ніж ми самі в неї віримо. Бо вони не глядять на гармати й армію, яких ми не маємо, а на нашу ідею, і на тих, що за цю ідею гинуть. І в цій ідеї добачують нашу найсильнішу зброю.

СВІТОВА ВИСТАВА

(Для „Свободи" з Парижа).

(Докінчіння).

Є в советській палаті тільки одна, справді цікава й оригінальна річ. Це **мапа СССР.** Її розмір — 22 кв. метри. Зроблена вона мозаїчно з коштовних (так зв. самоцвітних) і дорогоцінних каменів.

Рівнини й низини советської території зазначаються на мапі зеленою яшмою й амазонітом. Гірські райони жовтими й рожевими самоцвітами. Ріки, моря й океани з блакитного лазуриту. Державні кордони зроблені з яшми й орлеця. Кордони окремих советських республик зложені з рубінів. Рубіновими зірками вказані й столиці республик. Назви столиць виписані ізмараґдами. Місце Москви вказане великою рубіновою зіркою та серпом і молотом з діямантів (!). Ліси, промислові райони, нафтові джерела і т. д. з ізмараґдів, рубінів, аметистів, топазів, альмандина та золота. Залізнича сітка СССР зроблена з платини і т. д.

Мапа надзвичайно ефектовна й горить тисячами вогнів. Скільки вона коштує — советський уряд не подає, але, очевидно, дуже багато. Складається мапа з 79 частин і важить три з половиною тони. В советській палаті тільки вона, властиво, й варта уваги як експонат.

Рештаж усього — це вбога порожнеча. В Москві, безперечно, сидять і мудрі голови, що добре знають Европу. Стає незрозумілим, як вони не розраховали, що просто недрузно появлятися на світовій виставі з усім асортиментом цієї, до наївности примітивної, „аґітки".

Згадаю, що в палаті є книга, що в ній відвідувачі можуть вписувати свої враження. Один журналіст переглянув цю книгу й занотував записи публики. Якийсь француз пише „до альбому" советським правителям:

„Сталін рекляміст, але дешевий! Досить перебути тут пять хвилин, щоб у цьому переконатися! Геть червоних убивників!"

Другий написав:

„Я тільки тоді повірю в советську свободу, коли советським робітникам дозволять вільно приїздити на виставу".

Третій:

„Помиляються в Москві: у Франції ніколи не буде большевизму! Бо всі ми — робітники та селяни-власники" — і т. д.

Можна згори сказати, що цієї книги з враженнями чужинців про советську палату і сталінський режім у Москві показувати не будуть!

В советській палаті вражає також безладдя, брак організованости. Скрізь сидять присланї з москви жінки-розпорядниці. Але — може самі приголомшені виглядом такої скільки „буржуїв" — замісць кермувати публикою, сидять вони тихо й безчинно. Не маючи керми, публика безрадно товчеться. При літній спеці мучить задуха. Бракує стільців для відпочинку. Виходите з цього „соціялістичного раю" мокрі й виснажені, ледве тягнучи за собою ноги. Також „символіка"...

Відітхнувши, попростували ми до **німецької палати.** При вступі, з обох сторін головної брами, два могутні монументи. Кожний з них представляє ґрупу з двох мужчин і жінки. Їх постаті цілком голі, але в цьому не відчуваєте „специфічного" жанру... Навпаки, постава мужчин, їх мязи й пози жінок нагадують зразки чистої античної скультури. В них — сама природа. Ці монументи символізують, очевидно, силу німецького народу.

Підіймаєтесь по сходах до головної салі. При вступі стрічають вас молоді, репрезентаційні й одягнені в спеціяльну гарну уніформу розпорядники. Вони вказують гостям, куди йди та в якому порядку оглядати виставу. В самій салі також за певним пляном розставлені скрізь розпорядники, готові кожної хвилини дати вам усі бажані інформації та порадити по французькою, німецькою чи анґлійською мовою. Вони дуже ввічливі, але не запобігають ласки, тримаючися з якоюсь особливо гідною корективністю.

Саля величезна, додержана в жовтаво-золотих тонах. З повали звисають масивні лямпи, в гармонії з загальним архитектурним стилем. Саля повна світла й повітря. Повітря безнастанно прочищують електричні вентилятори, які для вигоди гостей уладжені так, що їх майже не чути. Частина повали скляна. Щоб не дошкулювало сонце, скло цілий час обливається зверху каскадами зимної як лід води. Все це зарядження витворює в салі надзвичайно приємну при літній спеці, знижену температуру.

В німецькій палаті нема й натяку на пропаґанду! Ми навіть не бачили ніде портрету Гітлера. Все уладження має спокійний, діловий вигляд. Німці відчули, що в Парижі пропаґанда булаб не намісці, і вміли виявити тут надзвичайний такт. Ця тактовність заімпонувала навіть ворогам Німеччини, зокрема може тому, що на її тлі ще наглядніщою стає крикливість і хамська настирливість большевицької „аґітки".

Перед вами за чергою демонструють окремі відділи вистави. Чого тут тільки нема! Здається, все — від звичайного кишенькового сцизорика до найбільших технічних досягнень людського генія — складних машинових аґреґатів, цепелінових моторів і телевізійних апаратів.

Тут представлені всі роди тяжкого й здобувального промислу, легка індустрія, сільське господарство, торгівля й культурне будівництво. Відбудуван, банить зразки начиння, порцелянових виробів, дерева, паперу, шкіряні товари, музичні інструменти, зброю, мармур, скло, оптичні інструменти, мистецькі вироби, образи, машини, найріжнороднійші технічні конструкції, продукцію металюрґії, досягнення морської й повітряної техніки, ще незнаної, наймодернішої форми — автомашини — боліди, радіо, електромотори, газові двиґуни, багатий вибір домашнього господарства, меблі і т. д. і т. д. Фахівцям для опису всіх експонатів німецької палати треба булоб написаті цілу книгу!

Всі ці вироби визначаються якістю і прекрасним зверхнім виглядом. На всьому поклала своє тавро німецька „солідність! Але солідність ця йде впарі з великим мистецьким смаком. Це особливо видно на предметах домашнього вжитку, саме там, де смак має при торговлі першорядне значіння. В Парижі, наприклад, є склепи з чудовими, дорогими меблями, але всеж ми у них ніколи не бачили таких досконалих під оглядом солідности та мистецького оформлення зразків домашнього уладження, які демонструють у німецькій палаті. Цесаме можна ствердити відносно шкіряних та інших виробів.

Експонати розставлені в зразковому порядку. Відвідувач відразу охоплює зором усе головне й суттєве без жадного зо свого боку зусилля.

Внутрішня організація палати також бездоганна. Її господарі ніби математично вирахували, в якому саме місці відвідувач відчуває втому... В потрібний момент він усе знайде до своєї диспозиції прекрасно уладжені сальони, з вигідними фотелями, канапами, навіть бюровими столами, щоб написати тут листа, зложити телеґраму, тощо.

По сходах підіймаємося на дах палати. Тут уладжений ґарний ґород. Навколо ростуть ялинки, скрізь кльомби з квітами, водяні басейни й маленькі водограї. Враження від цього ґороду на височенім даху прекрасне. Звідси розгортається вся панорама вистави. Біля дерев і водограїв розставлені зразки літніх меблів. Вони також дуже гарні, солідні й вигідні. Можете на них відпочивати, а коли хочете, то й приймати соняшні купелі на спеціяльних, м'яких канапах. Безкоштовно... У публики цей штучний ґород „під небесами" має великий успіх.

Тут же каварня й ресторан. Можна замовити національні німецькі страви. Є, самозрозуміло, і славнозвісне баварське пиво, ренські вина і т. д. Обслуга дуже чемна, гостинна й не бере напивків.

Німецьку палату вже визнали найкращою на виставі. Можливо, що в експонатах з нею зможе конкурувати анґлійська чи американська палата, але вони ще не відкриті, отже говорити про них завчасно. Покищож рекорд за німцями. Хоч і з прикрістю, але це признала й французька преса (крім комуністичної).

Перейшовши міст Єни, попадаємо до **палати Італії.** Це будова легідної архитектури. Від неї віддає мягкістю (протилежність до німецької суворости стилю), але водночас силою та якоюсь особливою життерадісністю. На палаті мистецько виконані скульптури.

Експонати демонструють усі галузі італійського народнього господарства. Розділені вони вміло й цікаво. Багато заступлений відділ кольоній. Особливу увагу присвячено Етіопії.

Дуже багато представлений відділ італійського мистецтва: скульптура й малярство. Назагал італійська палата представляється дуже гарно.

Поруч з італійською є **палата Швайцарії.** Найцікавішою її частиною є відділ виробництва годинників. Цеж головна галузь швайцарської індустрії. Славні на цілий світ фірми виставили тут свої годинники ріжних форм, розмірів і вартости. Увагу звертає та частина відділу, де показані старовинні годинники, епохи Людвика XIV і ще давніших часів. Бачимо тут справжні чуда старовинного мистецтва! Перед очима грають усіма кольорами емаль, золото, дорогоцінні камені, що разом творять розкішні річі. Ці годинники справжні антикварні скарби! Цікаво заступлений і відділ туристики, що має, як відомо, для Швайцарії величезне економічне значіння. Далі йдуть зразки сільського господарства і т. д. Коло палати стоїть на якорі ґарно удекорований пароплав, один із тих, що курсують по мальовничих озерах Швайцарії. Загальне враження від швайцарської палати прекрасне. В ній ви бачите, як багато вміє творити цей маленький, але культурний і працьовитий нарід.

Зараж при швайцарській **палата Бельгії.** Ця також маленька, але багата, індустріялізована держава зуміла себе гідно заступити на виставі. В палаті представлений дуже ріжноманітний вибір бельгійського виробництва. Багато, зокрема, експонатів меблів. Але головним „цвяхом" бельгійської палати є відділ діямантів, перел та інших дорогоцінностей. Ці скарби прислали на виставу славнозвісні купці з Амстердаму. В цій, справді рідкій, колекції, є дорогоцінні камені просто фантастичних розмірів! Яка їх ціна — не можемо собі навіть уявити! Але власне ця обставина змусила організаторів вистави вжити особливих заходів для охорони дорогоцінностей у передбаченні, що якісь відважні ґенґстери (а їх напевно на світовій виставі не бракуватиме!) захотять їх захопити чи то шляхом збройного нападу, чи крадіжем.

Коло відділу з дорогоцінностями стоять поліцаї, а також цивільні детективи, що цілий час обсервують кожний рух відвідувачів. Влаштовано спеціяльну систему сиґналізації на випадок нападу. Але всі ці заходи показались організаторам невистарчальними. Щоб забезпечитися вцілості, вони при помочі спеціялістів збудували апаратуру, що електризує діяманти струмом великої сили. Непокликана людина, що діткнулась дорогоцінного каменя, булаб на місці вбита!

З оцінкою палат інших держав треба почекати, бо вони ще не відкриті. Тут подамо ще інформації про деякі французькі палати. **Франція демонструє** на виставі свою промисловість, сільське господарство, культуру, музику, соціяльне життя, гігієну й ремісництво і т. д. в окремих 14 секціях. Видовище надзвичайно імпозантне! З французьких палат також відкриті далеко не всі. Тут можна згадати покищо про відкриту палату тютюну. Вона своєю будовою нагадує пуделко від циґар. В ньому влаштована фабрика, де публика може знайомитися з цілим процесом виробництва циґарок. Дуже цікава також палата французьких провінцій. У ній демонструватимуть побут, архитектуру й виробництво Прованса, Нормандії, Бретоні, Бурґундії й інших областей.

Треба окремо згадати про так зв. **палату відкрить.** Преса вказує, що вона буде найцікавішою атракцією вистави. В ній ґрупа вчених виготовила способи наглядного демонстрування історії всіх відкрить. Так, наприклад, показується соняшна система в такому вигляді, як її собі уявляли єгиптяни, араби, далі европейці в часі середньовіччя та ренесансу, аж до теперішніх часів. Спеціяльна саля присвячена місяцеві, друга — зорям, планетам і т. д. Публика може бачити нашу планету-Землю так, як вона виглядає, коли дивитися на неї з місяця. Перед нею взагалі розкривається вся механіка таємничого космосу, при тому в такій популярній, приступній формі, що це може зрозуміти людина без спеціяльної освіти.

В цій палаті відкрито аж 120 саль! Отже читачі можуть собі уявити, скільки там цікавого й повчального. Існують окремі салі для математики, хемії, техніки і т. д.

Величезний інтерес викликує також **палата світла.** Знаходиться вона за вежею Айфля, на так зв. Марсовому полі. В статті не можливо описати всі її несподіванки, які чекають тут публику. Вкажемо тільки дещо. Наприклад, з цеї палати, саме з вежі спеціяльного маяка, по ночах над виставою буде світити ліхтар незвичної сили. Він матиме 500,000,000 свічок, тоді як найсильніші маяки мають тільки 50,000,000 свічок. Перед палатою в басейні поставлені два стовпи, що зєднюватимуться електричною іскрою такої довжини, на яку тільки може спромогтися сучасна наука. На стіні палати приміщений величезних розмірів кінематоґрафічний екран. Демонструватимуть електричні машини, їх призначення і т. д.

Нарешті, світова виставка в Парижі дасть усе, що існує найцікавішого в ділянці спорту та в найріжноманітніших розвагах. Вже тепер вона справляє велике враження, а за деякий час, коли буде цілком закінчена, справді зможе виправдати свою назву „чуда XX віку".

(Кінець).

М. Органський.

О. К.

МОЯ ПЕРША ПОВАЖНА РОЛЯ

(3)

Радник Балицький знав про це все і прийшов до мене вдруге.

— Бачите, пане раднику, я заявила йому щиро — ваш плян не вдався... Вийшло ще гірше.

— Я маю інший, радикальніший плян — відповів він — але чи ви згодитесь на нього. Та коли ви справді маєте для того смаркача хоч трошечки симпатії, ви допоможете мені. Він мусить побачити на власні очі, що ви любите другого...

— Алеж я нікого — —

— Я про це не сміюв вас розпитувати, а тільки хочу, щоб ви як талановита артистка заграли таку малу комедію.

Старий радник мучив мене так довго своїми арґументами, присяґами, зітханнями, навіть сльозами, що я мусіла згодитись.

З театральної ґрупи я вибрала на свого партнера старого, лисого пияницю, якому радник приобіцяв 10 зл., коли він зуміє відіграти ролю заздрісного так добре, що „молодому Миронові відхочеться". Ми вжили старого способу і написали до молодця анонім, що, мовляв — такий то „щирий приятель" повідомляє його, щоб не тратив грошей, часу і серця на залицяння до артистки, яка віддавна кохається в такому то... а коли він не вірить, то нехай прийде після вистави в годині 11 перед дім такий то...

Перед домом, де я мешкала, поставили одного статиста, що мав підійти до молодця, вклонитись йому і попровадити його під вікно моєї кімнати. Вікно було закрите завісою так недбайливо, що можна руло знадвору все бачити. Коли мій звеличник підійшов до вікна, він побачив мене, як я сиділа за столом і приймала чаєм старого „вибраного" — старого, лисого актора. Наш театральний симпатюга Сироїжка робив солодкі міни, цілував мене в ручки, обіймав і я відповідала, на вияви його любови солодкими очима, навіть пестощами. (Все це для кращої будуччини студента, щоб не змарнував своєї карієри!).

Враження мусіло бути страшне. На другий день уранці я дістала такого листа від молодця, що аж болісно було читати. Він проклинав той день, коли кинув своє серце під ноги акторці без серця та сорому.

І якби не його батько, що ввесь сяяв на радощах і засипував мене чоколядками та цвітами, то я справді не малаб певности, що зробила добре діло.

Молодого Мирона я більше не бачила в театрі. Минуло шість років. Я опинилася з трупою в іншому містечку і мала одного дня піти як делеґатка до голови місцевого касина, щоб він відступив нам дешевше салю на вистави. Приходжу, а передімною — Мирон Балицький. Він увесь поблід, як мене побачив, я — почервоніла.

— Ви тут? — спитала я збентежена і перейшла до своєї справи.

— Я принципіяльно до театру не ходжу — відрубав він мені різко. — І взагалі не вважаю театр таким огнищем культури, щоб його спеціяльно підтримувати...

Переконувати? прохати?

Мені самій стало ніяково за мою давню поведінку. Я зрозуміла, чому він міг зненавидіти театр на ціле життя. І я спитала холодно, а чемно:

— А чи в такому малому містечку маєте інші, культурніші огнища?

— Так, маю — перебив він мені різко — маю родинне огнище... і це мені вистарчає...

Замісць відійти — як він ждав цього у тій хвилині — я сіла спокійно на канапі проти нього і сказала з усміхом:

— Як це мене тішить! Але ви дуже невдячні. Чи ви знаєте, що саме своє щастя ви завдячуєте мені?

— Вам?!

(Кінець).

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

СКРЕНТОН, ПА. Бр. св. Володимира, від. 162, повідомляє своїх членів, що звичайні місячні збори відбудуться в неділю, дня 27-го червня, в Галі 554 Емет Стріт, в годині 2-гій пополудні. Просить всіх членів прийти на ці збори, бо буде справоздання делеґата й інші справи до полагодження. — Гр. Лисейко, предс.; М. Гнатів, секр.

ШІКАҐО, ІЛЛ. Бр. св. О. Николая, від. 106, повідомляє членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 27-го червня в год. 12-тій в полудне. Обовязком усіх членів є прийти в означений час, бо маємо дуже важні ухвали до вирішення. Головне прилучувати нових членів, вибір Комітету для пікніку. Члени, котрі ще не закупили Пропамятної Книги, просимо прислати гроші, а уряд зашле вам цієї Книги. Довгуючих членів упоминаємо, щоб вирівняли свої залеглости, бо будуть суспендовані. — Н. Гуль, предс.; Гав. Дацько, кас.; І. Дацьків, сек.

Думки.

— Що ти думаєш тоді, коли про- ніщо не думаєш?

— Про твоє питання.

(3)

ПРОТОКОЛ З XIX. КОНВЕНЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ЩО ВІДБУЛАСЬ У ВАШИНГТОН, Д. К., В ДНЯХ 10—15 ТРАВНЯ 1937 РОКУ

МОЛОДЕЧИЙ ДЕПАРТАМЕНТ.

Загальний рух дітей за час від 1-го січня 1933 до 31-го грудня 1936 року.

З початком січня 1933 року було дітей 12,015

	Принято нових	Принято наново	Принято з переступ. листами	Принято з інших кляс	
В 1933 році	432	752	157	9	
В 1934 році	1,036	602	195	28	
В 1935 році	599	462	170	28	
В 1936 році	1,029	453	103	49	
Загальний рух у приходах	3,096	2,269	625	114	6,104
				Разом	18,119

	Суспендовано	Відійшли з перес. лист.	Відійшли до інших кляс	Відійшли до повнолітніх членів	Перейшли на безплат. продовж.	Відійшли з готівкою	Перейшли на виплач. обезпеч.	Померли	
В 1933 р.	1,828	170	9	1,671	50	—	—	25	
В 1934 р.	1,113	201	28	835	9	—	2	12	
В 1935 р.	993	175	28	686	28	—	1	13	
В 1936 р.	818	102	35	823	14	23	—	11	
Загальний рух у розходах	4,752	648	100	4,015	101	23	3	61	9,703

З кінцем грудня 1936 року було всіх дітей 8,416

Діти були обезпечені в таких клясах:

В клясі I. Молодечого Департаменту було дітей 6,225
В „ II. „ „ „ „ 1,728
В „ III. „ „ „ „ 463

Разом 8,416

Як бачимо з повищого звіту, то з початком січня 1933 року було в Молодечому Департаменті 12,015, а з кінцем грудня 1936 року вже тільки 8,416 членів. Отже число дітей впродовж чотирьох років зменшилося на 3,599. Та це не значить, що У. Н. Союз стратив ті всі діти. Бо повищий звіт виказує також, що 4,015 дітей перейшли з Молодечого Департаменту до старших. Маючи на увазі, що за чотири роки зорганізовано 3,096 нових дітей-членів, то те число могло багато причинитись до закриття тої прогалини, що повстала через перехід дітей з Молодечого Департаменту до старших, якби не те, що впродовж тих чотирьох років число суспендованих дітей було надзвичайно високе, бо виносило аж 4,752. В тому самому часі з цього числа тільки 2,269 дітей були приняті наново, а 2,483 вже не вернулись і були страчені для організації. Коли мати на увазі, що Молодечий Департамент зменшився на 3,599, але за те 4,015 дітей перейшли з Молодечого Департаменту до старших, то виглядалоб, що властиво не було ніякої втрати в членах, бо це був тільки перехід з одного до іншого департаменту. Та це нас не може потішати, бо фактом є, що число дітей зменшилося значно та, що таке значне зменшення ніколи не булоб наступило, якби число суспендованих дітей не було таке велике.

Молодечий Департамент виказує одну нову позицію, якої досі ще не було в ніяких конвенційних звітах нашої організації. Ми бачимо, що з кінцем 1936 року було 463 дітей у клясі III. Молодечого Департаменту. Отже нова позиція, це власне кляса III, яку впроваджено в життя з днем 16 січня 1936 року. Уже віддавна давався відчувати в нашій організації брак молодечої вивінувальної грамоти. Цю недостачу направлено в такий спосіб, що впроваджено в життя грамоту, яка називається: 16 YEAR ENDOWMENT CERTIFICATE, з місячною вкладкою 50 центів від обезпечення на $100. Коли мати на увазі ті привілеї, які передбачає ця грамота, то треба ствердити, що це одна з найдешевших і найвідповідніших грамот, які тільки можна дістати. Та, не зважаючи на те, що ця грамота є під кожним оглядом корисна для члена, і що докладні вияснення щодо цеї грамоти разом з табелями вартісних зворотів вислано кожному відділові, то всетаки не приєднано багато дітей до цеї кляси, бо всього 463. Може це тому, що це був тільки початок, тільки перший рік впровадження цеї грамоти в життя, а тимсамим вона ще не є поширена та оцінена як слід.

Загальне число повнолітніх членів і дітей.

З кінцем 1933 р. було всіх повнолітніх членів і дітей разом 30,314
„ 1934 „ „ „ „ „ „ 30,247
„ 1935 „ „ „ „ „ „ 29,591
„ 1936 „ „ „ „ „ „ 30,335

Маючи на увазі, що з кінцем 1932 року було всіх повнолітніх членів і дітей 31,846, а з кінцем 1936 року 30,335, то загальне число членів за чотири минулі роки зменшилося на 1,511 членів. Ця втрата походить головно з 1933 року, бо в тому році убуло аж 1,532 члени. Як причину такої значної втрати в членах у 1933 році можна подати хіба те, що зі всіх років загальної економічної кризи 1933-тий рік, як відомо, був роком, у якому міліони безробітних людей найбільше й найтяжче відчули ту кризу. До цього треба додати, що 1933-тий рік був конвенційним роком і непорозуміння, негодування та протести в справі вибору делегатів також багато причинились до убутку в членах. Повища табеля виказує також, що найкращим роком для організації був 1936 рік. В тому році загальне число членів збільшилося на 744.

Коли мова про загальне число членів, то треба також завважити, що число 30,335 представляє загальне число тільки активних членів, це є тих, що платять вкладки. Крім того наша організація має тепер 668 повнолітніх членів і 294 дітей, отже разом 962 члени, що є на безплатному продовженні або виплаченому обезпеченні. Коли додати тих 962 членів до 30,335, то отримаємо число 31,297. Це те загальне число членів, яке треба брати під увагу при оцінці грамот.

Загальне число членів по стейтах.

Стейт	Повнолітні члени	Діти	Разом
Connecticut	798	237	1,035
Delaware	178	69	247
Illinois	1,344	497	1,841
Indiana	74	25	99
Kansas	37	21	58
Maryland	210	89	299
Massachusetts	295	100	395
Michigan	858	268	1,126
Minnesota	188	64	252
Missouri	212	71	283
New Hampshire	39	16	55
New Jersey	3,400	1,259	4,659
New York	4,384	1,498	5,882
Ohio	1,926	768	2,694
Ontario	11	—	11
Oregon	10	—	10
Pennsylvania	7,221	3,234	10,455
Rhode Island	513	124	637
West Virginia	137	52	189
Wisconsin	73	16	89
Wyoming	11	8	19
Разом	21,919	8,416	30,335

Загальне число повнолітніх членів і дітей,

це є, всіх активних членів і таких, що є на безплатному продовженні, або виплаченому обезпеченні, їх вік з кінцем 1936 року і сума, на яку вони були обезпечені.

Вік	Число членів	Сума обезпечення	Вік	Число членів	Сума обезпечення
1	105	3,360.00	42	1,098	902,600.00
2	108	5,185.00	43	1,076	879,539.00
3	149	9,335.00	44	974	793,441.00
4	156	12,560.00	45	925	768,461.00
5	154	14,675.00	46	939	779,000.00
6	232	25,331.00	47	917	760,107.00
7	296	37,950.00	48	1,001	827,314.00
8	356	56,322.00	49	818	666,070.00
9	456	85,680.00	50	715	577,750.00
10	508	121,612.00	51	656	529,443.00
11	650	180,524.00	52	562	459,750.00
12	745	230,391.00	53	468	379,850.00
13	761	261,593.00	54	422	335,865.00
14	770	263,315.00	55	376	306,678.00
15	888	304,209.00	56	283	219,655.00
16	930	374,049.00	57	261	194,750.00
17	962	414,649.00	58	191	145,473.00
18	1,123	802,003.00	59	176	133,000.00
19	899	666,336.60	60	158	114,411.00
20	742	566,776.20	61	117	89,413.00
21	715	586,792.00	62	97	74,610.00
22	522	429,448.00	63	86	68,750.00
23	396	385,546.00	64	60	47,750.00
24	354	302,994.00	65	55	47,250.00
25	278	244,691.00	66	31	24,927.00
26	212	180,972.00	67	37	29,708.00
27	209	177,728.00	68	22	17,500.00
28	171	153,451.00	69	19	17,000.00
29	145	128,250.00	70	12	12,000.00
30	139	121,750.00	71	8	8,000.00
31	160	141,142.00	72	3	3,000.00
32	128	107,187.00	73	5	5,000.00
33	156	137,000.00	74	8	8,000.00
34	140	115,101.00	75	2	2,000.00
35	181	152,750.00	76	4	3,623.00
36	231	186,500.00	77	5	4,500.00
37	354	285,368.00	78	2	1,100.00
38	532	421,000.00	79	1	1,000.00
39	763	618,500.00			
40	898	730,131.00		31,297	$21,064,448.80
41	1,033	834,004.00			

Понижче подана табеля руху членів у кожному відділі зокрема за час від 1-го січня 1933 року до 31-го грудня 1936 року. Виготовляючи ту табелю, я мав на увазі, що важно подати не тільки загальний перегляд організації, в який спосіб вона, як цілість, розвивалась, але може ще важніше представити, в який спосіб розвивались поодинокі відділи, це є ті одиниці, що творять організацію. Бо наша організація побудована на одиницях-відділах, а тому кожна одиниця, як складова частина цілости, відіграє однаково важну ролю. Коли одиниці є здорові, то ціла організація є такою. Недомагання одиниці відбиваються зараз на цілій організації. Коли якась одиниця не дописує, то це відчуває ціла організація. Тому власне важне є не тільки для нас тут зібраних, але для всіх членів знати, чи такі недомагання є і де вони є. Часто трапляється по відділах таке, що багато членів не приходять на збори, багато з них навіть не знають, як властиво розвивається їх відділ. А навіть ті, що приходять на збори, часто не звертають уваги на ту обставину. Річні й місячні звіти головної канцелярії виказують завжди загальний перегляд руху членів цілої організації. Рух у поодиноких відділах, подаваний у місячних звітах, не виказує загального зросту чи убутку в членах дотичного відділу. Отже члени, читаючи такі звіти, знають звичайно тільки про загальний стан організації. Тому я виготовив таку табелю, з якої кожний урядник і кожний член міг би довідатися про розвиток свого власного відділу. І коли вони знайдуть у своїх відділах якісь недомагання, і коли вони завважать, у деяких випадках, грізне їх положення, то такі наглядні факти може заставлять їх застановитися серіозно над тим, щоб за всяку ціну шукати заради на рятування тих відділів.

Рух повнолітніх членів і дітей за 1933, 1934, 1935 і 1936-тий рік у кожному відділі зокрема й число членів, яке кожний відділ мав з кінцем 1932 і з кінцем 1936 року.

Відділ	МІСЦЕВІСТЬ	З кінцем грудня 1932 р.	Нові члени	Приняті наново	Приняті з переступними листами	Приняті з інших кляс	Приняті зі старого до нового року	Суспендовані	Відійшли з переступними листами	Відійшли до інших кляс	Відійшли до нового року	Відійшли до старших членів У.Н.С.	Відійшли зі зворотом в готівці	Перейшли на виплачене обезпеч.	Перейшли на безплатне продовж.	Померли	З кінцем грудня 1936 р.	РІЖНИЦЯ
1	Shamokin, Pa.	302	48	230	1	1	158	308	10	1	158	33	4	2	—	13	201	—101
2	Mt. Carmel, Pa.	183	54	8	—	2	95	39	11	2	95	25	2	—	—	11	157	— 26
3	Elizabeth, N. J.	92	14	—	5	3	50	19	—	3	50	13	2	—	—	1	76	— 16
4	Jersey City, N. J.	51	5	3	4	—	44	11	3	—	44	4	1	—	—	2	42	— 9
5	Astoria, L. I., N. Y.	111	49	15	4	1	78	29	1	1	78	18	—	—	1	2	133	+ 22
6	Hastings on Hudson, N. Y.	24	9	16	1	—	18	21	—	—	18	2	—	—	4	—	23	— 1
7	McAdoo, Pa.	206	45	64	—	1	108	108	9	—	108	24	4	—	3	4	164	— 42
8	Yonkers, N. Y.	183	29	21	2	1	92	40	4	1	92	18	—	—	1	4	168	— 15
9	St. Claire, Pa.	170	34	106	5	—	70	146	4	—	70	28	1	—	—	8	133	— 37
10	Ansonia, Conn.	91	6	101	1	—	74	107	—	—	74	5	—	—	—	1	86	— 5
11	Johnstown, Pa. (Aug. 1933)		95	2	35	4	13	31	—	4	13	6	—	—	—	1	94	+ 94
12	Yonkers, N. Y.	58	10	2	1	2	17	10	—	—	47	6	1	—	—	3	53	— 5
13	Watervliet, N. Y.	47	20	24	3	—	27	29	1	—	27	—	—	—	—	3	61	+ 14
14	Newark, N. J. (Mar. 1935)		23	—	—	—	—	6	3	—	—	—	—	—	—	—	14	+ 14
15	Cleveland, Ohio (Dec. 1933)		16	9	6	—	2	20	—	—	—	—	—	—	—	—	13	+ 13
16	Spring Valley, N. Y.	61	19	1	2	4	26	13	3	4	26	11	1	—	1	1	53	— 8
17	St. Louis, Mo. (Sept., 1933)		11	—	12	—	2	2	1	—	2	—	—	—	—	—	20	+ 20
18	Seymour, Conn.	92	21	28	2	—	57	48	—	—	57	20	—	—	—	2	73	— 19
19	Homer City, Pa.	6	1	2	—	—	5	3	—	—	5	—	—	—	—	—	6	—
20	Hamtramck, Mich.	116	37	42	13	—	79	54	3	—	79	11	—	—	—	2	138	+ 22
21	Binghampton, N. Y.	91	29	2	15	—	48	12	10	—	48	14	2	—	—	1	98	+ 7
22	Chicago, Ill. (Jan. 1935)		31	8	5	2	—	11	—	2	—	—	—	—	—	—	33	+ 33
23	Derby, Conn.	35	3	—	—	1	21	8	1	1	21	2	1	—	—	1	25	— 10
24	Rankin, Pa.	116	37	7	—	—	51	26	11	—	51	23	—	2	1	3	94	— 22
25	Jersey City, N. J.	43	26	45	12	1	22	56	11	1	21	6	1	—	—	4	49	+ 6
26	Tams, W. Va.	24	4	—	—	—	11	4	—	—	11	—	—	—	—	—	24	—
27	Newark, N. J.	42	4	24	1	1	30	31	—	1	30	3	—	—	—	2	35	— 7
28	Mahanoy Plane, Pa.	168	34	46	14	—	43	98	27	—	43	24	—	—	—	7	106	— 62
29	Nanticoke, Pa.	155	32	82	—	1	71	128	10	1	71	19	—	—	3	5	104	— 51
30	Breslaw, Pa.	80	24	4	—	—	27	28	1	—	27	11	—	—	—	1	67	— 13
31	St. Clair, Pa.	137	24	198	2	—	68	238	2	—	67	17	—	—	—	4	101	— 36
32	Forbes Road, Pa.	19	3	1	—	—	18	5	—	—	18	—	—	—	—	1	17	— 2
33	Chicago, Ill.	93	49	9	—	10	64	31	1	10	64	5	1	—	—	2	111	+ 18
34	Ambridge, Pa. (Oct. 1936)		11	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	15	+ 15
35	Philadelphia, Pa.	24	4	24	4	—	15	29	2	—	15	4	—	—	—	—	21	— 3
36	Rochester, N. Y.	77	51	11	5	1	64	25	5	1	64	4	1	—	—	2	107	+ 30
37	Elizabeth, N. J.	68	14	10	2	1	45	19	2	1	44	—	—	—	—	—	74	+ 6
38	Auburn, N. Y.	162	18	5	—	1	111	48	6	1	111	10	1	—	1	4	110	— 52
39	Syracuse, N. Y.	119	23	41	9	3	47	71	3	3	47	19	2	—	1	3	93	— 26
40	Erie, Pa.	31	2	21	—	—	14	30	—	—	14	3	—	—	2	—	20	— 11
41	Jeannette, Pa.	19	3	48	2	—	15	46	1	—	15	3	2	—	—	—	13	— 6
42	Passaic, N. J.	120	43	4	3	—	71	20	17	—	71	16	3	2	—	2	110	— 10
43	Simpson, Pa.	37	29	46	—	—	25	62	—	—	25	1	—	—	—	2	41	+ 4
44	Northampton, Pa.	147	27	11	6	—	73	40	8	—	73	19	—	—	1	3	112	— 35
45	Philadelphia, Pa.	172	49	28	4	2	110	42	5	2	110	18	2	1	—	6	179	+ 7
46	New York, N. Y.	20	5	1	—	—	15	2	2	—	15	1	—	1	—	2	18	— 2
47	Bethlehem, Pa.	33	9	20	—	—	29	23	4	—	29	—	—	—	—	—	35	+ 2
48	Plains, Pa.	41	23	1	1	—	17	10	11	—	17	7	—	—	1	5	32	— 9
49	Toronto, Ont.	11	1	5	—	—	11	5	—	—	11	—	—	—	1	—	11	—
50	Lorain, Ohio	174	48	109	—	2	88	150	—	2	88	24	—	—	1	7	144	— 30
51	Yatesboro, Pa.	24	13	—	—	1	19	2	—	1	19	2	—	—	—	3	30	+ 6
52	Holyoke, Mass.	29	26	—	35	—	23	8	5	—	23	3	—	—	—	1	73	+ 44
53	Pittsburgh, Pa.	55	10	9	—	—	32	16	1	—	32	10	—	—	—	—	56	+ 1
54	Wallingford, Conn. (Dec. 1935)		21	—	2	1	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	22	+ 22
55	Curtis Bay, Md.	55	17	13	—	—	23	27	2	—	23	14	—	1	—	1	40	— 15
56	Wheeling, W. Va.	151	32	19	18	6	84	45	8	6	84	27	1	—	10	4	125	— 26
57	Cohoes, N. Y.	106	22	3	—	—	61	10	1	—	61	16	—	—	1	3	100	— 6
58	Utica, N. Y.	120	58	1	1	3	64	14	13	3	64	22	2	—	—	3	126	+ 6
59	Bridgeport, Conn.	131	44	32	5	1	78	52	20	1	78	13	1	—	1	2	123	— 8
60	Lundys Lane, Pa.	25	7	2	1	—	15	5	—	—	15	3	—	—	—	—	27	+ 2
61	Latrobe, Pa.	33	9	11	—	—	21	24	7	—	21	4	—	—	2	—	16	— 17
62	West Philadelphia, Pa.	102	27	31	20	7	55	64	4	7	55	14	—	—	—	2	96	— 6
63	Ford City, Pa.	200	65	27	—	2	118	49	7	2	118	32	1	—	—	4	199	— 1
64	Paterson, N. J.	78	30	15	9	2	43	30	—	2	43	7	—	—	—	3	92	+ 14
65	Elizabeth, N. J.	256	24	82	7	—	118	154	24	—	118	15	6	—	—	4	166	— 90
66	New York, N. Y.	60	1	4	4	—	53	8	2	—	52	1	—	—	—	2	57	— 3
67	Ansonia, Conn.	127	28	2	3	2	72	21	2	2	72	21	—	—	1	1	114	— 13
68	East Chicago, Ind.	25	5	—	—	—	17	7	—	—	17	3	—	—	2	1	17	— 8
69	New York, N. Y.	61	15	3	22	1	44	11	2	1	44	4	1	—	2	2	79	+ 18
70	Jersey City, N. J.	203	40	24	2	1	121	66	9	1	123	26	1	—	—	6	159	— 44
71	Rossford, Ohio (April, 1934)		18	1	—	—	—	9	—	—	—	—	—	—	—	—	10	+ 10
72	Titusville, Pa.	68	25	13	—	1	30	28	—	1	30	13	—	—	—	3	62	— 6
73	Providence, R. I.	72	2	74	2	—	49	82	4	—	49	2	—	—	2	1	59	— 13
74	New Castle, Pa.	38	3	63	—	—	28	84	1	—	28	2	—	—	—	—	17	— 18
75	Detroit, Mich.	84	38	18	—	7	46	32	8	7	46	15	—	—	—	8	82	— 2
76	Newark, N. J.	231	67	5	12	2	128	52	10	2	128	31	1	—	—	4	217	— 14
77	Yorkville, Ohio	59	21	6	—	—	32	13	1	—	32	13	—	—	—	2	57	— 2
78	Minersville, Pa.	91	19	114	—	—	64	126	5	—	64	10	2	—	—	5	76	— 15
79	Broadalbin, N. Y.	6	12	4	4	—	2	6	5	—	2	—	—	—	—	—	15	+ 9
80	Calumet City, Ill.	45	8	14	—	—	24	23	1	—	24	3	—	—	1	1	38	— 7
81	Curtis Bay, Md.	94	26	18	7	2	67	38	—	2	67	15	—	—	—	4	88	— 6
82	New Alexandria, Pa.	72	15	46	1	3	33	59	6	3	33	10	—	—	—	2	57	— 15
83	Philadelphia, Pa.	130	54	15	7	2	59	33	—	2	59	24	2	—	—	3	144	+ 14
84	Southport, Conn.	26	29	14	—	—	24	26	—	—	24	2	1	—	—	—	40	+ 14
85	Hazleton, Pa.	111	47	78	1	—	51	82	—	—	51	12	2	—	—	4	137	+ 26
86	Olyphant, Pa.	141	38	15	4	4	103	36	1	4	103	17	2	—	—	11	131	— 10
87	Lancaster, N. Y.	142	45	13	1	1	61	30	2	1	61	33	—	—	—	3	133	— 9
88	Port Jervis, N. Y. (Jan. 1935)		43	24	3	—	—	48	—	—	—	—	—	—	—	—	22	+ 22
89	Etna, Pa.	26	8	—	—	—	10	—	—	—	10	6	—	—	—	—	28	+ 2
90	Centralia, Pa.	212	42	51	4	2	99	92	3	2	99	26	—	—	11	8	199	— 13
91	McKees Rocks, Pa.	286	51	16	3	—	146	53	5	—	146	42	1	—	—	2	253	— 33
92	Portland, Ore.	9	5	—	—	—	7	2	—	—	7	—	—	—	—	—	12	+ 3
93	Central Falls, R. I.	43	10	2	1	—	29	11	8	—	29	2	—	—	1	—	34	— 9
94	Hamtramck, Mich.	187	83	11	6	4	110	45	13	4	110	19	2	1	—	2	205	+ 18
95	Bath, Pa.	56	9	65	—	1	23	77	—	1	23	7	—	—	—	1	45	— 11
96	Pittsburgh, Pa.	174	43	146	1	—	94	202	4	—	94	32	3	2	—	2	119	— 55
97	Passaic, N. J.	113	26	10	16	—	43	32	5	—	43	17	1	—	—	—	119	+ 6
98	Shenandoah, Pa.	79	15	20	12	—	57	37	4	—	57	7	—	—	2	4	72	— 7
99	Wilkes Barre, Pa.	179	47	18	6	—	74	56	5	—	74	35	—	1	1	3	149	— 30
100	Gary, Ind.	67	24	18	2	—	44	36	—	—	44	9	2	—	—	2	62	— 5
101	Export, Pa.	33	2	1	—	—	23	5	6	—	23	—	—	—	—	1	24	— 9
102	Cleveland, Ohio	343	181	57	5	1	168	138	6	1	170	67	7	—	3	6	357	+ 13
103	Milwaukee, Wis.	86	19	7	—	2	51	31	—	2	51	12	—	—	—	—	69	— 17
104	Perth Amboy, N. J.	196	26	31	—	1	124	65	—	1	124	23	—	—	—	3	162	— 34
105	Nicetown, Pa.	153	59	24	3	1	92	74	—	1	92	16	—	—	—	8	141	— 12
106	Chicago, Ill.	147	53	12	4	3	102	28	—	3	102	14	—	—	10	7	157	+ 10
107	East Hammond, Ind.	23	4	3	—	—	15	6	—	—	15	—	—	—	—	2	22	— 1
108	Lakewood, Ohio	89	20	5	1	3	40	24	1	3	40	19	—	—	—	2	69	— 20
109	Bentleyville, Pa.	113	35	20	1	3	62	30	2	3	62	23	1	—	—	4	109	— 4
110	Vandergrift, Pa.	7	5	7	—	—	7	10	—	—	7	—	—	—	1	1	7	—
111	Joliet, Ill.	24	1	1	—	—	21	9	—	—	21	—	—	—	—	—	17	— 7
112	Cleveland, Ohio	198	72	14	8	1	139	46	10	1	139	19	—	—	—	6	211	+ 13
113	Derry, Pa.	40	20	19	8	—	31	31	2	—	31	4	—	—	—	2	48	+ 8
114	Taylor, Pa.	53	18	12	—	—	24	29	—	—	24	10	—	—	—	—	44	— 9
115	Canton, Ohio	18	8	19	—	—	13	26	1	—	13	—	—	—	—	1	17	— 1
116	Trenton, N. J.	60	10	5	—	4	31	21	—	4	31	5	—	—	—	—	49	— 11
117	New York, N. Y.	46	12	2	4	—	32	8	2	—	32	1	—	—	—	1	52	+ 6
118	N. S. Pittsburgh, Pa.	44	6	—	—	—	33	5	—	—	33	5	4	—	—	1	35	— 9
119	Campbell, Ohio	17	1	1	—	—	16	2	—	—	16	—	—	—	—	—	17	—
120	Alliquippa, Pa.	151	51	18	5	1	77	60	1	1	77	28	—	—	—	5	131	— 20
121	Rome, N. Y.	99	54	46	13	3	50	62	2	3	50	19	—	—	—	3	126	+ 27
122	Taunton, Mass.	37	9	17	—	—	26	24	1	—	26	—	3	—	—	1	34	— 3
123	Scranton, Pa.	123	26	27	8	—	75	58	1	—	75	17	—	—	—	2	106	— 17
124	Ormrod, Pa.	118	25	21	—	—	50	52	3	—	50	20	—	—	1	1	87	— 31
125	Chicago, Ill.	15	29	2	6	1	12	2	2	1	12	—	—	—	—	—	48	+ 33
126	Slickville, Pa.	47	17	9	6	—	40	24	—	—	40	2	—	—	—	—	53	+ 6
127	Buffalo, N. Y.	125	44	32	13	—	60	64	1	—	60	25	—	—	—	4	120	— 5
128	Monessen, Pa. (May, 1934)		12	—	1	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	11	+ 11
129	Whitestone, N. Y.	28	3	—	2	—	19	5	1	—	19	3	2	—	—	1	21	— 7
130	New York, N. Y.	174	70	31	9	2	124	53	8	2	123	13	3	—	—	5	203	+ 29
131	Muskegon Hts, Mich.	17	4	7	—	—	16	15	—	—	16	1	—	—	1	—	11	— 6
132	McKeesport, Pa.	129	41	29	4	—	74	70	3	—	74	30	1	—	—	1	98	— 31
133	Newark, N. J.	118	23	12	14	—	88	33	6	—	88	9	1	—	—	1	117	— 1
134	Carnegie, Pa.	48	5	—	2	—	42	4	—	—	42	—	—	—	—	1	50	+ 2
135	Smoke Run, Pa.	77	9	125	11	—	44	164	6	—	44	7	—	—	—	—	45	— 32
136	Carnegie, Pa.	148	55	3	—	1	68	19	3	1	68	28	—	—	3	1	152	+ 4
137	West Easton, Pa.	177	20	7	4	1	98	35	6	1	100	14	6	—	2	2	141	— 36
138	Glastonbury, Conn.	29	16	2	—	—	28	4	1	—	28	—	1	—	—	2	39	+ 10
139	Chicago, Ill.	64	10	4	—	—	47	14	1	—	47	2	—	—	—	3	58	— 6
140	Youngstown, Ohio	103	25	10	1	—	43	42	1	—	43	15	—	—	4	3	74	— 29
141	Dearborn, Mich. (June, 1934)		53	—	2	6	—	5	1	6	—	—	—	—	—	—	49	+ 49
142	Elizabeth, N. J.	138	41	32	12	1	53	73	1	1	53	14	—	—	—	9	126	— 12
143	Great Meadows, N. J.	51	34	5	1	—	19	8	2	—	19	4	—	—	—	1	76	+ 25
144	Scranton, Pa. (July, 1934)		20	6	9	1	—	9	—	1	—	1	—	—	—	—	25	+ 25
145	Altoona, Pa.	45	29	2	—	1	23	13	—	1	23	6	—	—	—	4	53	+ 8
146	Hamtramck, Mich.	104	46	13	3	1	58	25	11	1	58	18	2	—	—	3	107	+ 3
147	Allentown, Pa.	390	109	114	6	1	170	189	26	1	170	62	1	—	6	6	329	— 61
148	Baltimore, Md.	30	17	—	—	—	12	2	—	—	12	10	1	1	—	—	33	+ 3
149	Lackawanna, N. Y.	42	7	3	—	1	26	10	—	1	26	5	—	—	—	—	37	— 5
150	Pittsfield, Mass.	42	11	7	—	—	14	11	—	—	14	2	—	—	—	2	45	+ 3
151	Allentown, Pa.	128	8	31	16	—	63	43	6	—	63	5	—	—	3	1	125	— 3
152	Newark, N. J.	61	14	10	2	2	38	27	9	2	38	7	—	—	—	1	43	— 18
153	Canonsburg, Pa.	6	—	1	—	—	4	2	—	—	4	—	—	—	—	1	4	— 2
154	Glen Lyon, Pa.	26	2	2	—	—	25	5	—	—	25	—	6	—	—	1	18	— [illegible]
155	Perth Amboy, N. J.	394	115	38	—	8	200	103	2	8	200	92	2	—	—	6	342	— 52
156	Chester, Pa.	133	12	12	—	4	70	44	—	4	70	9	1	—	2	3	98	— 35
157	Wilkes Barre, Pa. (Sept., 1935)		7	1	3	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	7	+ 7
158	Brooklyn, N.Y. (Br. 22&208)	171	36	22	6	2	13	34	7	2	6	12	—	—	—	2	187	+ 16
159	Scranton, Pa.	66	19	33	20	—	31	46	20	—	31	15	—	—	—	1	56	— 10
160	Jamaica, N. Y.	86	17	16	4	—	39	31	—	—	39	11	8	—	—	3	70	— 16
161	Ambridge, Pa.	126	31	27	25	—	82	71	—	1	78	17	—	—	—	2	122	— 4
162	Scranton, Pa.	27	5	6	—	—	19	13	—	—	19	3	—	—	2	—	20	— 7
163	Philadelphia, Pa.	93	15	5	1	1	60	21	3	1	60	10	1	—	—	2	77	— 16
164	Berwick, Pa.	68	78	8	5	—	39	34	—	—	39	7	—	—	1	1	116	+ 48
165	Toledo, Ohio (Dec., 1934)		34	3	13	—	—	6	—	—	—	1	—	—	—	1	42	+ 42
166	McKees Rocks, Pa. (Nov., 1934)		44	2	3	—	—	9	—	—	—	—	—	—	—	2	38	+ 38
167	Toledo, Ohio	61	26	13	—	1	34	12	13	1	34	7	—	—	—	1	67	+ 6
168	Perth Amboy, N. J.	197	50	1	—	3	105	53	12	3	105	45	—	—	—	2	136	— 61
169	Edwardsville, Pa.	37	3	5	1	—	26	20	1	—	26	2	—	—	—	1	22	— 15

Відділ	МІСЦЕВІСТЬ	З кінцем грудня 1932 р.	Нові члени	Приняті наново	Приняті з переступними листами	Приняті з інших кляс	Приняті зі старого до нового роду	Суспендовані	Відійшли з переступними листами	Відійшли до інших кляс	Відійшли до нового роду	Відійшли до старших членів У.Н.С.	Відійшли зі зворотом в готівці	Перейшли на виплачене обезпеч.	Перейшли на безплатне продовж.	Померли	З кінцем грудня 1936 р.	РІЖНИЦЯ
170	Jersey City, N. J.	145	30	37	19	1	78	71	6	1	78	15	2	—	2	2	133	— 12
171	Jersey City, N. J. (Jan., 1936)		92	—	2	4	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—	94	+ 94
172	Whippany, N. J.	23	33	5	—	3	12	6	2	3	13	3	—	—	—	1	48	+ 25
173	Wilmington, Del.	49	24	6	20	1	26	16	—	1	26	19	—	—	—	1	63	+ 14
174	Oxford, N. J.	22	15	4	—	—	8	9	—	—	8	5	1	—	1	1	24	+ 2
175	Detroit, Mich.	103	38	1	4	1	64	19	9	1	64	17	—	—	—	6	95	— 8
176	Chicago, Ill. (Br. 165 & 183)	159	14	20	2	—	15	42	—	—	15	2	—	—	2	5	144	— 15
177	Providence, R. I.	84	13	42	5	2	45	58	2	2	45	8	8	—	1	5	62	— 22
178	Manchester, N. H.	44	19	1	—	3	32	6	2	3	32	4	—	—	—	—	52	+ 8
179	St. Louis, Mo.	179	40	6	22	1	90	29	13	1	90	33	1	—	4	10	157	— 22
180	Akron, Ohio (Feb., 1935		18	4	49	2	—	9	—	2	—	2	—	—	—	—	60	+ 60
181	Manville, R. I.	110	3	28	—	—	60	69	3	—	60	3	2	1	5	2	56	— 54
182	Clifton, N. J.	99	23	5	9	—	67	20	2	—	67	11	1	1	—	3	98	— 1
183	Detroit, Mich. (Apr., 1935)		16	—	19	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	33	+ 33
184	New York, N. Y.	7	2	—	—	—	7	1	—	—	7	—	—	—	—	—	8	+ 1
185	Mayfield, Pa.	64	17	16	1	—	32	28	4	—	32	2	2	—	—	5	57	— 7
186	McAdoo, Pa.	38	3	49	—	—	30	51	—	—	30	1	—	—	—	5	33	— 5
187	Taylor, Pa.	18	2	5	—	—	16	7	—	—	16	—	—	—	—	2	16	— 2
188	Durhamville, N. Y.	39	14	—	—	2	17	3	—	2	17	8	—	—	—	1	41	+ 2
189	Centralia, Pa.	21	4	—	—	—	7	2	1	—	7	3	—	—	—	1	18	— 3
190	Peoria, Ill.	16	—	1	—	—	15	1	—	—	15	—	—	—	—	—	16	—
191	Troy, N. Y.	73	26	2	5	1	45	5	3	1	45	12	—	—	2	1	83	+ 10
192	Herkimer, N. Y.	80	47	25	7	6	47	44	4	6	47	9	—	—	7	1	94	+ 14
193	Taylor, Pa.	71	13	81	—	—	50	93	—	—	50	8	—	—	—	2	62	— 9
194	New York, N. Y.	13	10	2	12	—	15	8	—	—	15	—	—	1	—	1	27	+ 14
195	Peekskill, N. Y.	28	3	—	—	—	26	2	—	—	26	—	1	—	—	2	26	— 2
196	Jersey City, N. J.	36	7	6	2	—	27	12	—	—	26	4	—	—	1	2	33	— 3
197	Madison, Ill.	23	1	4	—	—	19	6	—	—	19	1	1	—	—	1	19	— 4
198	Port Jervis, N. Y.	40	8	—	—	1	30	4	2	1	30	1	—	—	—	4	37	— 3
199	Amherst, Mass. (Nov., 1935)		10	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	14	+ 14
200	Ozone Park, N. Y.	97	44	22	9	16	52	35	3	4	52	17	—	—	—	5	124	+ 27
201	Coaldale, Pa.	51	15	15	—	—	24	40	—	—	24	7	—	—	—	1	33	— 18
202	Auburn, N. Y.	29	6	1	—	—	26	5	1	—	26	—	3	—	—	3	24	— 5
203	Detroit, Mich. (Feb., 1936)		18	—	2	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	19	+ 19
204	New York, N. Y.	125	332	20	62	4	102	68	20	4	94	11	2	2	1	6	437	+312
205	Emerald, Pa.	29	9	—	7	—	10	3	7	—	10	6	—	—	—	—	29	—
206	Woonsocket, R. I.	348	88	35	—	3	183	71	9	3	183	56	1	—	10	9	315	— 33
207	South Deerfield, Mass.	68	5	14	1	—	36	30	3	—	36	3	1	—	—	1	50	— 18
208	Scranton, Pa.	27	4	2	—	—	13	10	1	—	13	4	—	—	—	—	18	— 9
209	Carteret, N. J.	75	9	10	1	—	46	32	2	—	46	8	—	—	2	3	48	— 27
210	Westchester, N. Y.	27	12	7	4	—	17	11	6	—	17	3	1	1	—	—	28	+ 1
211	Stapleton, S. I., N. Y.	112	33	2	6	2	69	19	—	2	69	11	2	—	—	1	120	+ 8
212	Wheeling, W. Va.	35	9	—	5	—	30	3	2	—	30	4	—	—	1	2	37	+ 2
213	Bayonne, N. J.	246	44	154	—	—	142	189	13	—	142	26	6	—	—	9	201	— 45
214	Chicago, Ill.	69	16	36	—	—	29	61	7	—	29	15	—	—	3	—	35	— 34
215	New York, N. Y.	14	—	—	—	—	13	—	—	—	13	—	—	—	—	3	11	— 3
216	West Pullman, Ill.	36	4	3	5	—	21	8	1	—	21	—	—	—	—	1	38	+ 2
217	Rochester, N. Y.	296	86	62	12	2	170	122	16	2	169	42	3	—	2	6	266	— 30
218	Campbell, Ohio	216	48	36	—	1	120	68	8	1	120	35	1	—	7	5	176	— 40
219	Newark, N. J.	45	34	17	17	1	28	20	6	1	28	5	—	—	—	2	80	+ 35
220	Chicago, Ill.	167	36	7	11	2	86	49	6	2	86	27	3	—	1	6	129	— 38
221	Chicago, Ill.	294	170	20	18	3	195	76	12	3	195	26	2	—	—	8	378	+ 84
222	Chester, Pa. (Nov., 1936)		8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8	+ 8
223	Wilkes-Barre, Pa.	232	152	48	12	3	99	115	4	3	99	31	3	—	3	4	284	+ 52
224	Salem, Mass. (Feb., 1936)		7	—	2	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	9	+ 9
225	Desloge, Mo.	54	9	20	—	—	21	39	17	—	21	4	—	—	—	1	22	— 32
226	Rochester, N. Y. (Mar., 1936)		32	—	1	2	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	33	+ 33
227	Ramey, Pa.	42	21	43	5	—	41	59	22	—	41	—	—	1	—	1	28	— 14
228	St. Clair, Pa.	51	16	1	6	—	40	9	6	—	40	7	—	—	—	2	50	— 1
229	Scranton, Pa.	180	36	409	1	3	96	448	27	3	96	17	—	—	—	8	126	— 54
230	Youngstown, Ohio	193	42	30	8	—	119	85	3	—	119	30	3	—	2	7	143	— 50
231	Nesquehoning, Pa.	65	25	32	—	—	22	78	—	1	22	3	—	—	—	1	39	— 26
232	Donora, Pa.	52	5	—	—	—	27	4	—	—	27	4	1	—	—	1	47	— 5
233	Lorain, Ohio	25	3	2	—	—	19	7	25	—	19	1	—	—	—	—	—	—
234	Elizabeth, N. J.	226	72	14	4	2	55	66	14	2	55	58	—	1	2	6	169	— 57
235	Rossford, Ohio	93	17	25	2	—	67	35	1	—	66	5	—	—	—	1	96	+ 3
236	Sayre, Pa.	85	21	—	—	—	70	2	—	—	70	3	—	—	—	5	96	+ 11
237	Chester, Pa.	163	50	24	2	1	91	57	1	1	91	21	1	—	—	4	155	— 8
238	Boston, Mass.	63	38	31	—	—	42	38	4	—	40	4	—	2	—	2	84	+ 21
239	Philadelphia, Pa.	228	50	12	1	—	96	55	17	—	97	14	3	—	7	8	187	— 41
240	Newark, N. J. (May, 1936)		26	—	2	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	26	+ 26
241	Woonsocket, R. I.	54	10	18	3	1	40	25	5	1	40	5	—	—	—	1	49	— 5
242	Frackville, Pa.	136	26	65	4	3	69	104	5	3	69	17	—	—	6	4	95	— 41
243	West Pullman, Ill.	102	43	71	1	—	30	92	8	—	30	31	—	—	1	5	80	— 22
244	Bellefonte, Pa.	21	8	10	—	—	13	13	—	—	13	4	—	—	—	2	20	— 1
245	Trenton, N. J.	143	29	7	1	2	68	62	10	2	68	20	1	1	—	1	85	— 58
246	Crompton, R. I.	42	9	6	—	—	21	12	2	—	21	5	—	—	—	—	38	— 4
247	Wilmington, Del.	246	35	10	1	5	121	53	22	5	121	32	1	—	2	3	179	— 67
248	Coatesville, Pa.	48	19	4	—	3	25	21	1	3	25	3	—	—	—	2	44	— 4
249	Barnesboro, Pa.	26	—	2	—	—	26	5	1	—	26	—	—	—	—	—	22	— 4
250	Coscob, Conn.	13	—	4	—	3	10	6	—	3	10	—	—	—	—	1	10	— 3
251	Cleveland, Ohio	120	58	4	4	1	72	20	—	1	72	28	1	—	—	4	133	+ 13
252	Chicago, Ill.	64	28	14	1	2	40	35	12	2	40	7	1	—	—	—	52	— 12
253	Ludlow, Mass.	84	19	7	—	—	43	46	2	—	43	6	3	—	2	2	49	— 35
254	New Britain, Conn.	53	16	11	2	—	43	11	2	—	43	—	—	—	—	6	63	+ 10
255	West Newton, Pa.	71	16	7	3	1	44	37	3	1	44	4	1	—	2	3	47	— 24
256	Riverhead, N. Y.	33	10	1	—	2	20	3	2	2	20	1	—	—	1	—	36	+ 4
257	Jersey City, N. J.	43	5	2	—	—	19	18	—	—	19	1	—	—	—	4	27	— 16
258	Hautzdale, Pa. (Oct., 1936)		1	—	38	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	39	+ 39
259	Chicago, Ill.	170	46	17	4	3	97	55	6	3	97	31	1	—	3	5	136	— 34
260	Cleveland, Ohio	26	51	3	4	—	17	15	4	—	17	1	—	—	—	—	64	+ 38
261	Far Rockaway, N. Y.	12	5	—	—	—	8	3	1	—	8	2	—	—	—	1	10	— 2
262	Ansonia, Conn.	47	19	—	—	—	22	12	2	—	22	11	—	—	—	—	41	— 6
263	Fulton, N. Y.	64	11	25	—	—	36	48	—	—	36	1	8	—	6	1	36	— 28
264	Carnegie, Pa. (Dec., 1936)		9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9	+ 9
265	Minersville, Pa.	29	—	—	—	—	12	5	—	—	12	—	—	—	—	1	23	— 6
266	Amsterdam, N. Y.	79	19	81	1	—	50	97	3	—	50	7	4	—	—	2	67	— 12
267	Westbury, L. I., N. Y.	56	14	8	11	1	36	23	—	1	36	7	—	—	—	1	58	+ 2
268	Frankford, Pa.	60	26	41	8	2	33	57	1	2	33	9	—	—	—	—	68	+ 8
269	Rochester, N. Y.	32	17	23	—	—	18	20	12	—	18	10	2	—	—	—	28	— 4
270	Jersey City, N. J.	173	47	20	7	—	90	44	8	—	90	28	—	—	4	5	158	— 15
271	Elmira, N. Y.	48	20	8	1	—	33	11	1	—	33	6	1	—	—	—	58	+ 10
272	Maplewood, N. J. (Dec., 1935)		29	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	32	+ 32
273	Hudson, N. Y.	114	13	14	2	—	64	50	1	—	64	4	—	—	8	4	76	— 38
274	Youngstown, Ohio	112	31	22	3	—	72	45	—	—	72	16	—	—	—	1	106	— 6
275	Jersey City, N. J.	86	16	12	1	1	40	22	1	1	40	12	1	—	—	—	79	— 7
276	Ambridge, Pa.	388	84	282	—	2	204	416	32	2	207	51	1	—	8	4	239	—149
277	Hartford, Conn.	73	61	9	2	—	52	14	—	—	52	9	1	—	1	1	119	+ 46
278	Wilkes-Barre, Pa.	64	22	35	—	—	22	53	5	—	22	18	—	—	—	4	41	— 23
279	Zanesville, Ohio	11	9	11	—	—	11	13	—	—	11	—	—	—	—	—	18	+ 7
280	Scranton, Pa.	102	24	8	4	—	72	17	1	—	72	12	—	—	—	4	104	+ 2
281	Bayonne, N. J.	33	34	4	9	2	20	10	—	2	20	1	2	—	—	1	66	+ 33
282	Syracuse, N. Y.	207	81	27	1	4	87	86	2	4	87	47	—	—	1	2	178	— 29
283	Auburn, N. Y.	68	28	5	10	—	52	11	2	—	52	8	—	—	—	2	88	+ 20
284	East St. Louis, Ill.	34	13	3	2	—	22	5	—	—	22	2	—	—	—	2	43	+ 9
285	Farrell, Pa.	15	2	5	2	—	13	7	1	—	13	1	—	—	—	—	15	—
286	Jersey City, N. J.	64	11	1	1	—	16	9	—	—	16	5	1	—	—	2	60	— 4
287	Jersey City, N. J. (Dec., 1936)		9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9	+ 9
288	Bethlehem, Pa.	192	43	52	12	—	92	88	1	—	92	33	—	—	—	3	176	— 16
289	Irondequoit, N. Y.	29	11	3	—	2	15	7	3	2	15	4	—	—	—	1	28	— 1
290	Curtis Bay, Md.	48	7	6	1	—	32	12	—	—	32	6	1	1	—	—	42	— 6
291	Cleveland, Ohio (Dec., 1936)		65	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	65	+ 65
292	Detroit, Mich.	308	139	45	22	7	173	103	16	7	173	36	5	1	—	2	351	+ 43
293	Brooklyn, N. Y.	27	1	3	2	—	19	8	1	—	19	—	—	—	—	2	22	— 5
294	Rahway, N. J.	38	12	18	—	—	21	28	1	—	21	6	2	—	—	—	31	— 7
295	Akron, Ohio	164	24	8	—	—	98	32	51	—	98	8	1	4	5	1	94	— 70
296	New Kensington, Pa.	166	66	38	—	—	112	65	5	—	112	20	1	—	2	6	171	+ 5
297	Barnesboro, Pa.	25	9	1	1	—	8	11	—	—	8	3	—	—	—	—	22	— 3
298	Bronx, N. Y.	55	15	38	11	3	29	59	2	3	29	11	1	—	—	—	46	— 9
299	Buffalo, N. Y.	57	12	7	2	—	33	17	18	—	33	4	1	—	1	1	36	— 21
300	Johnston, Pa.	171	18	64	—	2	91	96	38	2	91	11	—	—	—	7	101	— 70
301	Chicago, Ill.	112	43	59	3	4	64	82	3	4	64	23	—	—	1	1	107	— 5
302	Jackson, Mich. Dec., 1936)		7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7	+ 7
303	Derry, Pa.	59	7	22	8	—	50	33	2	—	50	—	—	—	1	4	51	— 8
304	Buffalo, N. Y.	23	14	48	1	1	21	54	1	1	21	1	—	—	—	1	29	+ 6
305	Mahanoy City, Pa.	58	8	—	2	—	32	8	5	—	32	3	1	—	2	—	49	— 9
306	Linden, N. J.	30	6	1	1	—	18	8	2	—	18	4	—	—	—	1	23	— 7
307	Williamstown, N. J.	35	9	57	1	1	21	64	10	1	21	7	—	—	1	—	20	— 15
308	East St. Louis, Ill.	89	13	2	—	—	53	23	2	—	53	8	1	—	—	2	68	— 21
309	Saginaw, Mich.	31	9	2	—	—	22	10	—	—	22	—	2	—	2	1	27	— 4
310	Brooklyn, N. Y.	49	29	17	7	—	27	32	2	—	27	11	1	—	4	2	50	+ 1
311	Jessup, Pa.	7	4	—	—	—	5	1	2	—	5	—	—	—	—	—	8	+ 1
312	So. Plainfield, N. J.	53	23	4	—	2	20	7	1	2	20	11	—	—	—	2	59	+ 6
314	Hazleton, Pa.	12	—	—	—	—	5	—	—	—	5	—	—	—	—	—	12	—
315	Perth Amboy, N. J.	11	3	—	4	—	10	—	1	—	10	—	—	—	—	1	16	+ 5
316	Rochester, N. Y.	238	53	31	8	—	150	78	4	—	148	35	—	—	9	3	203	— 35
317	Syracuse, N. Y.	98	24	26	—	—	46	65	—	—	46	21	—	—	—	2	60	— 38
318	Northampton, Pa.	112	19	4	1	2	63	16	7	2	68	7	—	1	3	7	95	— 17
319	Nanticoke, Pa.	35	23	35	2	—	25	45	2	—	25	1	—	—	1	—	46	+ 11
320	Baltimore, Md.	86	24	8	9	3	46	22	7	3	46	15	—	—	—	1	82	— 4
321	Phoenixville, Pa.	108	25	6	1	—	44	49	6	—	48	8	—	3	—	—	70	— 38
322	Newark, N. J.	35	9	—	2	—	27	5	—	—	27	3	—	—	—	—	38	+ 3
323	Kansas City, Kans.	68	18	1	—	—	32	13	—	—	32	13	2	—	—	1	58	— 10
324	Philadelphia, Pa.	105	27	38	8	—	61	49	4	—	61	20	—	—	1	5	99	— 6
325	Brooklyn, N. Y.	39	22	2	3	—	40	12	1	—	40	—	1	—	—	2	50	+ 11
326	Avoca, Pa.	111	14	86	5	2	73	109	3	2	73	10	—	—	2	7	85	— 26
327	Hempstead, N. Y.	43	7	8	2	—	20	16	1	—	20	4	—	—	—	2	37	— 6
328	Manville Pk., N. J.	19	2	6	10	—	9	11	8	—	9	—	3	—	—	—	15	— 4
329	Butler, Pa.	8	—	—	2	—	7	1	—	—	7	—	—	—	—	1	8	—
330	Little Falls, N. Y.	69	39	5	7	—	41	7	—	—	41	8	—	2	—	—	103	+ 34
331	Millville, N. J.	54	14	—	1	—	23	16	3	—	23	4	3	—	—	—	43	— 11
332	Raritan, N. J.	63	20	23	3	—	33	29	—	—	34	8	1	—	4	1	65	+ 2
333	Berwick, Pa.	93	21	4	—	1	54	40	4	1	54	9	—	—	—	1	64	— 29
334	Cleveland, Ohio	146	32	21	5	4	97	45	5	4	97	17	2	—	—	2	133	— 13
335	West Harvey, Ill.	35	13	5	7	—	20	20	4	—	20	2	—	—	—	—	34	— 1
336	Cleveland, Ohio	185	42	7	5	1	89	39	3	1	89	16	—	—	1	5	175	— 10
337	Baltimore, Md.	18	5	—	2	—	11	1	6	—	11	3	2	—	—	—	13	— 5
338	Monessen, Pa.	198	51	45	7	2	117	89	9	2	117	23	—	—	—	4	176	— 22
339	Philadelphia, Pa.	79	19	17	24	—	43	43	1	—	43	15	1	—	—	1	78	— 1
340	Manchester, N. Y.	17	8	10	—	—	10	14	—	—	10	2	—	—	—	—	19	+ 2
341	Cleveland, Ohio	69	6	32	4	—	49	51	10	—	49	5	—	—	—	2	43	— 26
342	Carteret, N. J.	236	27	48	—	1	87	116	1	1	87	16	—	—	1	4	173	— 63
344	Bound Brook, N. J.	51	11	2	7	1	27	11	—	1	27	6	—	—	—	3	51	—
345	Minneapolis, Minn.	105	36	33	1	1	62	57	13	1	62	13	1	—	—	4	86	— 19
347	Millville, N. J.	70	29	7	6	4	47	13	3	4	46	7	—	—	—	—	90	+ 20
349	Manville, N. J.	70	14	9	2	1	36	22	10	1	36	9	3	—	1	3	47	— 23
350	Stamford, Conn.	65	7	2	—	2	54	5	—	2	54	3	1	—	1	3	61	— 4
351	Niagara Falls, N. Y.	34	12	—	—	2	20	5	—	2	20	9	1	—	—	1	30	— 4
352	Chester, Pa.	69	26	72	9	—	41	93	5	—	41	9	—	—	—	3	66	— 3
353	New Brunswick, N. J.	13	—	2	—	—	13	2	1	—	13	—	—	—	—	—	12	— 1
354	Harvey, Ill.	21	—	1	—	—	16	8	2	—	16	—	—	—	—	2	10	— 11
355	St. Joseph, Mo.	50	10	—	—	1	31	6	2	1	31	6	2	—	2	—	42	— 8
357	Northumberland, Pa.	43	12	—	—	—	21	10	—	—	21	7	1	—	—	—	37	— 6
358	Cleveland, Ohio	68	4	8	1	—	53	16	3	—	53	1	—	—	2	1	58	— 10
359	Newark, N. J.	50	90	10	12	—	25	49	2	—	24	15	—	—	—	—	97	+ 47
360	Leechburg, Pa.	12	—	2	—	—	10	7	—	—	10	—	—	—	—	1	6	— 6
361	New York, N. Y.	362	367	84	144	6	231	232	22	6	231	35	6	—	6	13	643	+281
362	Bristol, Pa.	48	42	6	6	1	20	17	1	1	20	7	—	—	—	5	72	+ 24
363	Olean, N. Y.	118	23	18	1	—	51	31	—	—	51	15	5	—	—	—	109	— 9
364	Cleveland, Ohio	237	88	17	11	1	144	54	8	1	143	32	—	—	—	5	255	+ 18
365	Mahanoy Plane, Pa.	101	18	118	9	—	59	133	23	—	59	11	1	—	2	6	70	— 31
366	Iselin, N. J.	14	21	—	—	1	5	5	—	1	5	3	1	—	—	—	26	+ 12
367	Rochester, N. Y.	177	68	96	16	—	121	127	3	—	121	18	3	—	2	3	201	+ 24
368	Woonsocket, R. I.	10	—	11	5	—	11	11	1	—	11	—	—	—	—	—	14	+ 4
369	Palmerton, Pa.	191	62	19	8	1	90	78	11	1	90	32	—	2	—	1	156	— 35
370	New Haven, Conn.	162	66	87	—	3	96	140	6	3	96	22	—	—	—	5	142	— 20
371	Newark, N. J.	122	50	16	9	—	61	34	12	—	61	21	2	—	—	1	127	+ 5
372	Plainfield, N. J.	22	1	3	—	—	17	7	—	—	17	—	—	—	—	—	19	— 3
373	St. Louis, Mo.	29	21	—	3	—	21	1	6	—	21	1	3	—	—	—	42	+ 13
374	Boston, Mass.	30	15	3	3	—	15	6	3	—	15	3	—	—	—	1	38	+ 8
375	Philadelphia, Pa.	49	57	10	—	6	26	23	11	3	26	4	1	—	—	—	80	+ 31
376	Lublin, Wis.	13	—	—	—	—	13	—	—	—	13	—	—	—	—	—	13	—
377	Zeigler, Ill.	25	3	1	—	—	13	8	4	—	13	2	—	—	—	—	15	— 10
378	Woodbine, N. J.	19	11	—	—	—	7	1	3	—	7	3	—	—	—	1	22	+ 3
379	Chicago, Ill.	60	29	8	—	—	26	15	—	—	26	12	1	—	1	1	67	+ 7
381	Danbury, Conn.	27	4	1	—	—	16	7	—	—	16	2	1	—	3	1	18	— 9
382	Frackville, Pa.	26	1	1	4	—	24	8	1	—	24	—	—	—	1	1	21	— 5
383	Bridgeport, Pa.	105	41	3	30	3	73	22	5	3	66	14	2	—	1	3	139	+ 34
384	Carnegie, Pa.	112	16	17	5	—	24	55	8	—	24	13	1	—	1	2	70	— 42
385	Minneapolis, Minn.	163	44	159	8	—	104	184	—	—	104	21	1	—	1	2	165	+ 2
386	Sharon, Pa.	14	18	1	1	—	7	1	1	—	7	1	—	—	—	—	31	+ 17
388	Chester, Pa.	167	41	41	6	4	84	68	18	4	84	22	—	—	—	—	147	— 20
390	Bristol, Conn.	11	71	11	1	6	7	38	2	6	7	—	—	—	—	—	54	+ 43
392	Frontier, Wyo.	16	4	2	—	—	8	4	—	—	8	1	—	—	—	—	17	+ 1
396	Pittsburgh, Pa.	90	20	13	1	—	40	31	—	—	40	19	1	—	—	3	70	— 20
400	Iselin, Pa.	65	39	24	2	1	27	28	2	1	27	9	—	—	—	3	88	+ 23
401	Sykesville, Pa.	32	12	—	—	—	14	5	—	—	14	10	—	—	—	—	29	— 3

Листування з відділами, місячні звіти, протоколи, статут, поїздки в орґанізаційних справах.

Увесь рух членів, усі важніші ухвали головного уряду й екзекутивного комітету У. Н. Союзу були завжди проголошувані в орґані Союзу, „Свободі". І так за останні чотири роки я виготовив та проголосив у часописі протоколи з одного надзвичайного засідання і трьох річних засідань головного уряду, а далі протоколи з 26 засідань головного екзекутивного комітету У. Н. Союзу. Крім того подавав я до часопису десятки відозв, повідомлень, закликів і дописів у ріжних орґанізаційних справах. А вже найбільше часу забирало мені листування з поодинокими відділами. Бо впродовж тих 4 років я написав тисячі листів до відділових урядників, до членів, а головно до секретарів, даючи відповіди та пояснення на ріжні запити, чи то заохочуючи їх до праці над орґанізуванням нових членів.

Обставини так зложилися, що якраз на ті останні роки припала ще перерібка цілого статуту У. Н. Союзу. Згідно з ухвалою минулої конвенції треба було переробити та видати новий статут. Це й зроблено. Та заледве скінчилась праця над перерібкою статуту і видано новий статут, а тут уже асекураційні стейтові власти поставили нові домагання до запомогових орґанізацій і відповідно до тих домагань треба знов змінювати багато параґрафів у статуті. Тому треба було знов братись наново до тої самої праці.

За час мойого урядування, за останні чотири роки відвідав я багато Союзових відділів. Не буду тут вичисляти поодиноких місцевостей чи поодиноких відділів, які я відвідав, бо це забралоб багато часу й місця. Скажу тільки, що впродовж того часу мої орґанізаційні поїздки обнимали 101 ріжних місцевостей, в яких знаходиться більша половина Союзових відділів. Поїздки були в ріжних орґанізаційних справах.

Орґанізування нових членів.

Всі мусимо признати, що збільшування Союзових рядів новими членами це найважніша, це життєва вимога й головна підстава дальшого існування нашої орґанізації. Без нових, зокрема молодих членів, того роду орґанізація, як У. Н. Союз, не може розвиватись, не може жити. Маючи це на увазі, головний уряд У. Н. Союзу робив усі можливі старання в тому напрямі, щоб улекшити працю над приєднуванням нових членів, над орґанізуванням молоді до У. Н. Союзу. І впродовж тих останніх чотирьох років впроваджено в життя багато ухвал, корисних з одної сторони для нових членів, що були зорґанізовані, а з другої сторони корисних також і для тих членів-орґанізаторів, які працювали над приєднуванням нових членів.

Творення окремих молодечих відділів; признання відповідного кредиту при переході з кляси І. Молодечого Департаменту до старших; уділювання спеціяльних нагород за приєднування нових членів; уділювання дивіденд у формі опусту в місячних вкладках; звільнювання молоді від оплати за часопис; безплатна висилка „Юкреініен Віклі" для молоді; безплатна висилка книжки „Спіріт оф Юкрейн" для молоді; звільнення нових членів від оплат за лікарські оглядини; уділювання окремих нагород за творення молодечих відділів — все це постанови, які ухвалено й впроваджено в життя доперва впродовж останніх чотирьох років.

Творення окремих відділів з молоді мало задоволити домагання молоді, що вона, вступаючи в члени У. Н. Союзу, бажає мати свої власні товариства, де вона моглаб спільно сходитись і сама собою правити.

Безплатна висилка „Юкреініен Віклі", чи книжки „Спіріт оф Юкрейн", мала зарадити принаймні в якійсь мірі бракові відповідної літератури англійською мовою про український нарід, його змагання, традиції, культуру, завжди маючи на увазі одну ціль, що молодь, яка буде освідомлена про український нарід, скорше зрозуміє, чому вона повинна належати до своїх орґанізацій, а зокрема до такої орґанізації як У. Н. Союз.

Уділювання дивіденд, звільнення від оплати за лікарські оглядини, звільнювання молоді від оплати за часопис мало доказати, що У. Н. Союз є під кожним оглядом модерним асекураційним підприємством, яке дає такі самі полекші й признає такі самі привілеї, що й найбільші американські асекураційні компанії.

Уділювання нагород за приєднування нових членів мало на цілі заохотити та звербувати до орґанізаційної праці якнайбільше число урядників і членів.

Щоб члени-орґанізатори могли мати відповідні інструкції та інформації про те, в який спосіб підходити до справи орґанізування нових членів, та якими фактами й арґументами переконувати кандидатів на членів, то в тій цілі я виготовив підручник для відділових урядників і орґанізаторів та вислав його кожному членові. Такий самий підручник видано також англійською мовою.

Та цей підручник, нагороди, дивіденди, „Юкреініен Віклі", це все тільки посередні чинники в орґанізуванні членів. А щоб праця над орґанізуванням нових членів могла бути успішна, то тут потрібно ще безпосередніх чинників, безпосереднього особистого контакту з тими людьми, яких ми стараємося дістати до орґанізації. Іншими словами, всякі привілеї й полекші, хочби найкорисніші, всяка пропаґандна праця, хочби найкраще ведена, не дадуть іще нових членів. Тут до успіху потрібно орґанізаторів на місцях, які використалиб ту підготовну пропаґандну працю і дісталиб нових членів. Досі таких орґанізаторів ми маємо дуже мало, а тому й наші успіхи на тому полі не були великі.

Як я згадав на початку мого звіту, У. Н. Союз пережив тепер важну переломову хвилю в свойому існуванні. І коли він вийшов з неї переможно, то це не є може заслуга тільки екзекутиви чи головного уряду У. Н. Союзу. До цеї перемоги причинились у величезній мірі ті сотки відділових урядників, які несли львину частину тягару тої реформи, тої цілковитої реорґанізації У. Н. Союзу, виказуючи впродовж останніх чотирьох років більше праці як колинебудь передтим. І тим усім щирим і ревним відділовим урядникам і тим усім Союзовим працівникам, які в якийнебудь спосіб причинились до скріплення нашої орґанізації, належиться подяка та повне признання. Треба ще згадати, що до перемоги причинились також ті тисячі членів, той загал членства, що зрозумів вагу хвилі й пішов за своїм здоровим розсудком. Здоровий розсудок членства взяв верх у тому важному моменті. І можна тільки побажати, щоб і в наступних чотирьох роках цей здоровий розсудок знов переміг, переміг в одній важливій справі, що сьогодні остається ще не розвязана. Ця справа, яка чекає від нас усіх розвязки, це справа приєднування нових членів. Щоб її успішно розвязати, то тут треба доложити в наступних чотирьох роках принаймні стільки зусиль, скільки ми вкладали в минулих чотирьох роках для переведення реформи та реорґанізації У. Н. Союзу. А коли ще до того ці зусилля будуть спільні, коли вони будуть виказані всіми, це є головними й відділовими урядниками й кожним членом, тоді певно осягнемо ще одну перемогу, таку перемогу, яка запевнить світлу будуччину нашій орґанізації і покриє славою тих усіх працівників, які до тої перемоги причиняться.

(Дальше буде).

НА БІЖУЧІ ТЕМИ

КУДИ?

У великих американських ґазетах подають часто в понеділок виїмки з визначніших проповідей, виголошених у ріжних місцевих церквах останньої неділі. Дня 21-го червня нюйорські ґазети принесли вістки про проповідь не лише в нюйорських церквах, але й у церквах у Джанставні, Па.

Показується, що проповідники цих церков гостро критикували Ерла, ґубернатора стейту Пенсилвенія, за те, що він закрив сталеву фабрику Камбрія. Один презбитеріянський пастор навіть став збирати підписи під петицію за відкриття цеї фабрики наново. Попри ґубернатора дісталося теж страйковим аґітаторам.

Порушували цю справу й у проповідях у церквах у Ню Йорку. Одначе, тут звичайно критикували не ґубернатора Ерла, але крайнє нестерпнє становище сталевих баранів. Чому така ріжниця? Чи тому, що одні церкви в Джанставні, а другі в Ню Йорку?

ЧОМУ НЕ ОДНАКОВО?

Подаючи про становища, яке ріжні церкви заняли в справі страйку сталевих робітників, ґазети подали теж, з кого складаються ці церкви.

Телеґрафуючи про вороже становище до страйку одної церкви в Джанставні, ґазети подають, що в церкві нема учасників страйку. Не сказано, немовби там були страйколоми, отже можемо зробити висновок, що їх там нема. Здається, в тій церкві взагалі нема сталевих робітників.

Подаючи вістку про ріжні словянські церкви в Джанставні, ґазети вже подають, що ці церкви не заняли виразного становища проти Ерла. Додають, що в цих церквах є й страйкарі чи нестрайкарі.

Цікаво було би знати, чи нема в цьому страйку якихось загальних моральних засад, за які треба заявитися без огляду на те, чи між членами є страйкарі, чи страйколоми.

„ЧОРНА ПЛЯМА В АМЕРИКАНСЬКІЙ ІСТОРІЇ".

Один нюйорський духовник, Филип Пекер Елиот на імя, у своїй недільній проповіді згадував про кріваву неділю в День Прикрашування Гробів у Шікаґо.

Духовник назвав заворушення під фабрикою „Репоблик Стіл Корпорейшен" у Савт Шікаґо „найчорнішою плямою в історії робітництва". Як це інакше звучить від проповідей у багатьох церквах у Шікаґо!

ЗА ГОЛОС РОБІТНИКІВ У ПРОМИСЛІ.

Ґазети наводять дослівно такі вискази цього духовника:

„Нам треба доконче не дати нашому краєві розділитися. Одною з найбільших помилок церкви в Америці було те, що вона стратила маси працюючих людей. Вона є переважно орґанізацією людей з білими ковнірцями".

Одиноку зараду на це лихо він бачить у зміні політики супроти робітників: „Нам треба постійно піддержувати право робітників орґанізуватися й торгуватися колективно через представників, вибраних свобідно робітниками".

Виходить, що в церкві деколи цю думку підношено, але її не піддержувано постійно. Це певно відноситься й до церкви цього проповідника. Цікаво, чи справді він буде тепер цю засаду піддержувати **постійно?**

ЗВІДКИ ВІЙНА?

У своїй проповіді про війну, виголошеній у катедрі св. Патрика в Ню Йорку, о. Роберт Вудс сказав, що головними джерелами війни є чувства гніву й гордости.

„На жаль, гнів" — говорив священик, — „є нині дуже поширеним пороком. Ми привикли чути, як людина каже гумористично: „Я є звичайно дуже спокійною людиною, а ле, як у мені заграє моя айриська кров, ого, стережіться мене!" Отже це було би дуже смішне, якби воно не було таке страшне й нищальне.

„Найбільше пожаданою річчю в житті є мир, а гнів є його найгіршим ворогом, у житті одиниці, родини й народу".

ПО АНҐЛІЙСЬКИ ЗАМІСЦЬ ПО МОСКОВСЬКИ.

Доносять ґазети, що в православній катедрі в Ню Йорку останньої неділі виголошено вперше проповідь не по московськи, а по анґлійськи.

Кажуть ґазети, що голова цеї церкви хоче американізувати богослуження в своїй церкві.

Цікаво: чи американізоване богослуження має на ціли американізувати незамериканізованих іще вірних, чи воно має на ціли вдержати при церкві американізованих уже вірних?

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

СЛОВО ДО КРИТИКИ ПОЕЗІЇ.

Переглядаючи „Свободу" з дня 4-го червня 1937 р., ч. 128, стрінув я в колюмні „На біжучі теми" критику поезії, як теж кілька строф поміщених. Поправді на це я не звернув уваги, та коли побачив вдруге про те саме в числі 137 „Свободи" п. з. „Критика критикові", призадумався і постановив обовязково додати кілька слів до цього. Критика є потрібна, бо вона не псує, лиш направляє напрям ріжних творів. Тому критику приймається холоднокровно.

Щодо самої поезії, то поезія вимагає чуття з ціллю розуміння вартости краси й сили духа, бо зложити ритм, чи рим це ще не все. Як у ній брак ніжности і пориву лету, вона не може бути цінною. До поезії вкладається слова добірні і чутливі, щоб зворушили настрій кожної жилки, бо в поезії скривається тайна, як морська глибина. Поезія це, як Франко називає, „богиня краси": в ній можна вилити любовні пестощі краси, борні почування, протести, заклики і т. д., можна вживати реалізму або модернізму, можна висказати в фантазії, гуморі, сатирі, можна додати іронії. Одначе те все повинно мати своє мірило в мягкости, без жарґону, бо інакше твір тратить вартість.

Як приклад наведу першу спробу зо „Свободи", ч. 128. Вона звучить:

Гей, не плач за мною, мамо,
Сліз даром не проливай,
Бо я гину по геройськи
За свій любий, рідний край.

В першім рядку слово „гей" зовсім не відповідає цій темі, про яку думає поет. „Гей" може бути доданим лише в закликах. А решта противиться думкам і настроям боєвика, бо в борні боєвик не думає про смерть, а лише про побіду. Тож цю строфу можна заступити ось так:

Не плач, ненечко, за мною,
Сльози лити ще не час,
Як в огнистому настрою
Край в борню покликав нас.

Ця строфа успокоює біль матери — і в цім розумінню признає, що це його обовязок боротися, а не вмирати, бо смерть сама собою прийде, чи він думає чи ні. Його думка прямує до побіди.

Дальше друга строфа:

Тож не плач, обітри сльози,
Будь здорова та прощай,
Бо я гину по геройськи
За свій нарід, за свій край.

Ця строфа, зовсім мертва. Бо козацька вдача, чи боєвика, на це не зізволяє, як підкреслює поет, тому, бо траплялося в давніх козацьких походах таке, як двох товаришів постигли кулі, одному урвало руку, а другому ранило ноги, що він не був здібним утекти перед ворогом. Отож той без руки дає свому товаришеві поміч, хватає одною рукою товариша, закидає на плечі і втікає з ним. Поранений просить його, щоб оставив його, бо він сам у крові і без руки.

Та козак без руки з гордим гумором відповідає йому:

„Еґеж! відпала песя лапа, та ще друга осталась; вона ще пімстить кривду народа".

От бадьорий козак не приписує собі геройства. Зате читач прочитає і признає, що це був геройський чин. Думаю, що цю строфу моглаб заступити ось так перерібка:

Як упаду в лютім бою
За ідейний святий чин,
Не тужи, не плач за мною,
Знай, борні не зрадить син.

В цім вислові боєвик не признає свого геройства, зате читач, як прочитає, що ляг трупом, а не зрадив, признає, що це був герой.

Дальше останніх три строфи.

О, Господи, в Тебе сила,
Щоб Ти, Боже, дав ми крила,
Полетівбим, де родився,
В віднуб землю подивився.

Подививсьбим в рідні села,
Чи молодіж там весела,
Подививсьбим в рідне поле,
Чи там мій брат плугом оре.

Полетівбим вгори, ліси,
Там, де гуцул вівці пасе
І виграє на сопілці,
Щоби пасли траву вівці.

В цих строфах слаба форма. Не хочу розводитися над кожним рядком чи строфою, бо це забралоб багато місця. лише подаю в перерібці думку поета з виїмком того, що в мене виходить замісць трох строф — пять, бо тема вимагає цього.

Переклад думок поета:

Щоб була у мене сила
Роздобути дужі крила,
Я линув би попід хмари
Приглянутися на чари.

На ці села нам рідненькі,
На ті стіни біленькі
Тай на приспи біля хати,
Де діточок пестить мати.

І на рідне наше поле,
Чи там брат, чи чужий оре,
Хто в прадідную землицю
Засіває там пшеницю.

Я поглянув би в долини,
Ліси, гори, полонини,
Як овець зженуть отару,
Й на сопілку — мов ґітару,

Як гуцул на ній заграє,
Дума серце виривае,
Про Довбуша, про горлицю.
— Як вівця скубе травицю.

В мому перкладі вийшло пять строф тому, що вівця скубе травицю. На неї мусіло прийти місце, а я не хотів пропустити. Цей вірш це вислів людських бажань, що прагне дістати крил, полетіти, подивитись на всю красу, на все рідне, як також, як вівця скубе травицю. Думаю, що це буде вистарчальне, а читачі хай краще осудять.

М. Костишин.

Пан Корупужанський знайшов портфель із десятьма тисячами долярів.

— Що з ними зробиш? — питається його знайомий.

— Що?! Самособой, що візьму собі.

— Це не лицює. Я взяв би собі лише тоді, колиб я знав, що це загубив якийсь дуже великий багач. А на твому місці я заніс би на поліцію.

— Чому?

— Бо може їх згубив якийсь бідний чоловік.

„САМОГУБСТВО" ГАМАРНИКА.

Під цим титулом зявилася в „Журналь де Женев" стаття відомого редактора Бріке, цікава і як погляд европейця на те, що робиться тепер в СССР. Згадуючи про увязнення Карахана та Розенберґа, автор пише про цього другого, що він буде може першим заступником генерального секретаря Ліґи Націй розстріляним ГПУ. Говорячи про „самогубство" Гамарника, він підкреслює значіння цього факту для сучасного стану СССР і звертає увагу на те, що згідно з большевицькою статистикою вже в 1934 р. 97% вищокомандного складу советської армії були комуністи, 80% — офіцирів і 60% підофіцирів, але цього очевидно не вистарчає для певности армії, до якої напливають селянські та немосковські елементи, невдоволені зо становища пересічного советського „громадянина". „Гамарник був приятелем дитинства та співвизнавцем релігії Кагановича, з якого сестрою оженений Сталін. Він був політ. комісарем армії, що напада на Україну. Він мав там одночасно ролю доглядача, судді і ката. В останнім часі ніхто не мав сумніву відносно його відданости диктаторові. Йому було доручено дуже тяжки завдання перевести чистку армії. Він приготував першу лісту ґенералів й офіцирів до 2,000, які мали бути звільнені з армії як підозрілі. Три тижні пізніше він поповнив „самогубство". Чи йде тут про атентат? У такім випадку советський уряд скористав би добре з нього, щоб перевести чистку армії. Чи його смерть є таємною екзекуцією, доконаною ГПУ? Ворошилов в останнім часі йде разом зо Сталіним і голова Гамарника моглаб бути ціною їх порозуміння. Можливо, що, довідавшись про це, він справді покінчив самогубством. За це промовляє той факт, що посади його не скасовано; її довірено почасти ґр. Ігнатеву, небожеві відомого царського амбасадора, який перейшов до большевиків кілька років тому. Він є більше вояком ніж комуністом. Ці події свідчать про глибоку крізу в СССР. Існування червоної армії є запереченням режіму. Невідомо, коли вона зробиться небезпекою для нього".

Є й багато інших статей в европейській пресі, які доводять недвозначно, що сучасні несамовиті події в СССР викликають все більший сумнів відносно його военної сили та причиняються до ізоляції Московщини.

ВИНАХІД ЗПЕРЕД 2,000 ЛІТ.

Забезпечить людей перед вогнем.

Катастрофа кермовика „Гінденбурґ", у якій згинуло 36 людей, звернула увагу фаховців на ведені вже від довшого часу досвіди з азбестом, негоріючим матеріялом, який знали вже греки 2,000 літ перед Христом.

У місцевості Сляв в Анґлії є від 1933. року досвідна лябораторія, в якій робили багато проб із азбестовими одягами при гашенні пожеж і т. п. На майдані уставили розбитий літак, який обложили легкозапальним матеріялом і облили бензиною. За хвилину огонь охопив літак. При кермі горіючого літака сидів пільот в азбестовім одязі. Біля літака стояли обсерватори. За хвилину до пільота, що сидів у кабіні, обхоплений звідусіль вогнем, підійшов один із обсерваторів і поміг йому висісти. Сидів він у горіючім літаку дві мінути і кілька секунд. Азбестовий панцир здав так дуже добре іспит видержаности на жар вогню.

Людина навчилась опанувати вогонь при помочі засобу, що його знали вже старинні греки. Та одяги, що їх робили з азбесту тому кілька літ, розпадалися наслідком горяча. Щойно досліди, пороблені в лябораторії в Сляв, допомогли зробити відповідний матеріял, відпорний на високу температуру. Гостеві, що відвідує лябораторію в Сляв, дають азбестову рукавицю, якою може вхопити залізо, розжарене до білого, та держати його, аж вистигне.

Та не відразу вдалося робити такі азбестові одяги. Шоломи, рукавиці й одяги спершу розпадалися від горяча, начеб були з паперу. Заки приступили до дослідів із горіючим літаком, випробували нове азбестове волокно в температурі розпаленої печі. Побудували тунель, який огрівали розігрітим повітрям і довели температуру до горяча розпаленої печі. Перша проба з давнім азбестовим волокном не повелась. Охоронний одяг, зроблений з того волокна, не забезпечував перед наслідками горяча. Щойно як придумали новий спосіб фабрикування волокна, що є тайною анґлійських хеміків, можна було свобідно перебувати в розпаленому тунелі. Пізніше зважилися навіть на проби з вогнем. Досі вдалося видержати в вогні найдовше дві хвилини. Такий короткий час вистане звичайно на рятування людей з вогню.

Щастя.

— Петре, Петре! — каже пошепки перелякана жінка — пробудися! Хтось повзе по сходах!

— А котра година? — питається вже нарешті пробуджений чоловік.

— Пів до четвертої.

— Ну, то слава Богу, що це не я цим разом!

Слідство.

— Чи пізнаєте цю закрівавлену сорочку?

— Пізнаю.

— Ну, нарешті — віддихає з полекшею слідчий суддя — нарешті призналися, що ви пізнаєте!

— Якжеж я міг не пізнати, коли пан суддя вже шестий раз показують мені цю сорочку цього тижня . . .

РІСТ І ДОВГОТА ЖИТТЯ.

Чим звір довше живе, тим помаліше розвивається, себто тим довшого часу потребує, заки зовсім розвинеться. Згідно із т. зв. правилом Буфона найвищий вік, якого доживають звірята даного роду, є приблизно шістьдесять разів довший від часу, якого потребує, щоби дійти до дозрілости. Правило це справджується при застосуванні до псів, коров, верблюдів, коней і ін.

Та не кожне сотворіння даного роду потребує однакового часу для розвитку. Одно розвивається скорше, інше помаліше. Заходить питання; чи ті, що розвиваються помаліше, живуть довше від тих, які скорше розвиваються.

Щоб справдити це питання вчені робили досвіди на комахах і рибах. Штучно припізнювали скорість розвитку деяких звірят. Виявилося, що звірятам, яким продовжили штучно час розвитку, продовжувалося теж життя. Подібні досвіди переводили теж на щурах. Щурі живуть пересічно, яких три роки, отже надавалися добре для тих досвідів, себто не треба було ждати занадто довго на вислід досвідів. Взяли для досвідів сто молодих щурів і коли лише відлучилися від грудей матері, поділили їх на три групи. Одна група розвивалася нормально, себто дослідники не впливали штучними засобами на спосіб життя тієї групи. Другу та третю групу піддали строгій дієті. Звірятам з тих груп давали поживу ріжнонагітну, себто давали їм стільки білковини, товщів, витамін, скільки їм треба було для збереження здоровля, одначе замало, щоб могли рости доволі скоро.

Отже щурі з контрольної групи вже по чотирьох місяцях були дорослі, осягли величину та вагу, яка вже пізніше не збільшувалася. Зате щурі, що переходили дієту, росли багато помаліше. Поправді росли вони, прибираючи на вазі та на рості все життя. Затє час тревання їх життя був довший. Деякі зі щурів, що мусіли постити, жили до пять місяців довше, ніж щур, що живе звичайним життям. Вони теж значно довший час виглядали бодріше, були багато рухливіші, словом: довше були молодші.

Коли зважити, що щур пересічно живе 500 до 600 днів, а людина пересічно 50 до 60 літ, то можна вважати 10 днів життя щура рівноважними з одним роком життя людини. Бо десять днів це одна пятьдесята чи шістьдесята частина всього життя щура. Вже припізнювання розвитку щура продовжувало нераз його життя на пять місяців, себто 150 днів. У людському життю відповідає це продовженню на 15 літ.

ДЕМОНІЧНА КРАСУНЯ ТА ЇЇ КІНЕЦЬ.

Біянка Капельо (1548-1587) була дочкою незнатного венецького шляхтича. Була дуже гарна, честилюбна та відважна. Вже на 15 році думала над тим, якби то позбутися нагляду батька й матери. І знайшла той спосіб. На її просьби викрав її одної темної ночі її любко, молодий син сусіда банкира. Втекли до Фльоренції, там звінчалися та жили розніженим життям. Одначе скоро одно одному прикрилося. На танцях, на які Біянка часто ходила та на яких верховодила своєю красою, побачила, що тосканський князь Франц II Медічі постійно залицяється до неї. Сказала собі: „Це значить, що доля судила мені бути княгинею". І стала помагати своїй долі . . .

Франц Медічі, чоловік із короткими ногами, тіловитий, з мясистими губами, з малими очима без вій — не вмів здобувати жіночих серць. Ні золото, ні самоцвіти, в яких увіковічнив його Рубенс, не могли закрити його немоторности. Був відомий як знавець мистецтва і літератури, меценат мистців і поетів, та наймилішим його заняттям було робити отрої з ріжних мішанин. Варив також у своїй лябораторії лікувальний еліксір, розпускав кришталі, обробляв дорогоцінні камені. Себе лікував також усякими можливими ліками. Пив ртутову воду, відвар із товчених дорогоцінних каменів і нутрощів гадів.

Той володар оженився з небагатою австрійською княжною, що була дуже побожна, боязка та милосерна. Оженився лише тому, що хотів мати наслідника, а іншої знатної княжни близько не було. За сімнацять літ подружого життя привела йому Анна Австрійська сім дочок.

У своїй душевній простоті не підозрівала, що чоловік зраджує її. Біянку, яка вже довго була любовницею її чоловіка, дуже любила. Першою журбою Біянки, як дісталася на двір, було позбутися чоловіка. І позбулася його скоро й тихо. Одної ночі знайшли його мертвого в вулиці Фльоренції. Друга жура, важніща від першої, була: дати тосканському престолові наслідника. Чорна магія, біла магія, чарівники, циганки — всім тим не вагалася послугуватись Біянка. Вживала ріжних мастей, пила ріжні вивари. А всі ті вивари приладжував їй князь. Наслідок був. Біянка вже по двох місяцях такого лікування могла подати князеві радісну вістку. Лікар і акушерка потвердили її здогад. Вони обоє, вірно віддані Біянці, оглядали теж княгиню, що також мала дати життя наслідникові престола. Що буде син, ніхто не сумнівався. Тієї ночі, в яку княгиня породила сина, привела на світ сина також і Біянка. Та в цюж ніч княгиня зникла безслідно. Пізніше зникли таксамо таємничо лікар і акушерка, невигідні свідки Біянчиного злочину. Перед смертю вона, щоправда, зрадила цю тайну, та ті, що це чули, мовчали, бо боялися всемогучої Біянки. Та законний наслідник престола був також важною перешкодою для Біянчиних намірів, тому то він також скоро помер. Небаром після нього померла і нещасна австрійка. Два місяці пізніше була вже Біянка княгинею.

Свій діявольський плян, як позбутися невигідних людей, виконувала посеред двірських торжеств, співацьких турнірів і змагань. Всі князеві знайомі ненавидять Біянку, та всі її бояться. На двірських приняттях і вечерях всі взаємно дивляться на себе, з острахом торкаються їжі. Фердинанд, брат князя, все носить престень із діямантом, якого поверхня затьмариться, коли побіч є отруя. Раз подали торт, дуже апетитно приладжений. „Це власноручно зробила моя жінка", сказав князь. Та Фердинандів діямант затягнувся хмаркою, потемнів. Князь попросив брата, щоб покушав торта. Фердинанд дріжучим голосом сказав: „Я вже дуже ситий". Інші, що глянули на Фердинанда, також відмовилися покушати торта.

— Га, коли ніхто з вас не хоче покушати торта, то нема ради; я мушу дати вам приклад, — сказав жартівливо князь. Біянка знала дуже добре, що є в торті, та знала також, яка доля жде її по смерти князя . . . Здержати княжевої руки не могла. Вкроїла собі такий самий шматок торта, як князь, і зблідла зіла його. За кілька хвилин обоє вилися з болів.

Фердинанд, що не сумнівався у свій перстень, замкнув двері виставної їдальні, щоби хтось зі служби не привів лікаря.

Князя похоронили з усіми почестями, які належаться володареві. Біянчине тіло вивезли з палати в ночі та вкинули до спільного гробу якихсь нуждарів — на монастирському цвинтарі св. Лаврентія.

Подібний голос.

Гість: Здається мені, що пані Пашталакальська є вдома.

Служниця: Ні, прошу пана, це папуга так пищує.

ЯК ПРИРОДА РЯТУЄ СЕЛЕДЦІВ

Селедці—то не є будь-яка посолена риба. Селедці—окрема порода риби. Її рік-річно ловлять люди міліярдами штук, одначе не виловлюють її зовсім. А найбільше селедців ловлять рибаки тоді, коли пливуть вони нести свої „яєчка", ікру, біля берегів де легко вигріється ікра.

Так багато люди виловлюють селедців, а всеж їх число наче не зменшується. Аж дивно стає, як так багато риби може намножитися, хоч і не має ота риба якогось доброго способу охоронятися від більших пажерливих риб та риболовів. Природа тим рятує селедців від винищення, що самка-селедець нараз зносить не менше як сорок тисяч ікри-яєчок. Дуже багато ікри й рибок гине, однак багато рибок і зберігається при життю. Ну, та коли б селедці не мали ворогів, що винищують їх, то за кільканадцять років їх так багато намножилося б, що заповнилиб всі інші моря й витубилиб всі інші морські сотворіння, а потім і самі почалиб прямо з голоду вигибати.

Природа одні сотворіння охороняє від винищення добрими способами оборони: прудкими ніжками, рогами, силою й гострими зубами, крилами, а ще інші прямо тим, що їх дуже багато розмножує. І ростини головно тим зберігаються від загляди, що родять багато насіннячка. Багато з того насіннячка пропадає, марнується, але деяке таки зберігається й розвивається в рослини.

ТАРЗАН І БОГИНЯ МАЇВ.

(46)

З напнятими луками індіяни окружили Юлю, Джорджа і решту товариства. Вони підсувалися до окружених, готові кожної хвилі посипати по них хмарою стріл. У відсутности Тарзана Джордж думав, що вся мужня відповідальність за товариство переходить на нього, як на одинокого мужеського представника білої раси. Він підняв стрільбу і намірився до найближчого індіянина.

Та в тій хвилі виступили кільканацять індіян і намірилися своїми луками просто на Джорджа. Джордж відразу зміяк і подумав, що краще шукати помочі в дипльоматії, ніж у зброї. В серці він просив свого щастя не опускати його і навіть у тій цілі сягнув рукою на груди, де була завішена на шнурку заяцева лапка. Його коліна тряслися мов у пропасниці.

Юля була рішучіша. Вона не сподівалася від тих дикунів ніякої пощади. Вона знала, що одинока можливість, хоч дуже мала, є всетаки в зброї і в силі. Тому, не надумуючись довго, вона видобула свій револьвер з наміром покласти трупом найближчих напасників. Та вона не бачила, що за нею теж стоять індіяни. Заки вона успіла вистрілити, її розброїли.

Тепер ціле товариство Тарзана стояло збите вкупу і розброєне. Індіяни чомусь їх не вбивали. Та по їх очах видно було, що вони мають якісь жахливі пляни. Юля закликала на Тогуа: „Запитайся їх, чого вони від нас хочуть". Тогуа передав питання ватажкові. А цей відповів: „Білі люди вбили індіян, тепер індіяни пімстять смерть своїх побратимів".